

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Vnitrostátní fúze společností s ručením
omezeným**

Michal Krajčírovič

Plzeň, 2021

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Michal KRAJČÍROVIČ**
Osobní číslo: **R17M0141P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Téma práce: **Vnitrostátní fúze společností s ručením omezeným**
Zadávací katedra: **Katedra obchodního práva**

Zásady pro vypracování

1. Úvod

2. Teoretický vhled do problematiky a účelu fúze

2.1 Právní úprava fúze

2.2 Důvody k realizaci fúze

2.3 Vymezení typových variant fúze

2.3.1 Fúze sloučením

2.3.2 Fúze splynutím

3. Proces fúze dle zákona o přeměnách obchodních společností a družstev

3.1 Rozhodný den

3.2 Konečná účetní závěrka a zahajovací rozvaha

3.3 Jmenování znalce a ocenění jmění

3.4 Projekt fúze

3.5 Informační povinnosti statutárních orgánů

3.6 Schválení projektu fúze

3.7 Zápis fúze do obchodního rejstříku

4. Další právní otázky související s realizací fúze

4.1 Ochrana třetích osob nezúčastněných na fúzi

4.2 Ochrana hospodářské soutěže v kontextu realizace fúze

4.3 Definitiva účinnosti fúze obchodních společností

5. Případová studie – praktická realizace fúze obchodních společností Raretes s.r.o. a STAFOR INTERNET PROJECTS s.r.o.

5.1 Definice, identifikace a vztahy zúčastněných společností

5.2 Víze a cíle sledované realizací fúze společností

5.3 Přípravný proces před vlastní realizací fúze

5.4 Projekt fúze

5.5 Zápis fúze do obchodního rejstříku

5.6 Dopady a důsledky fúze

6. Závěr

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

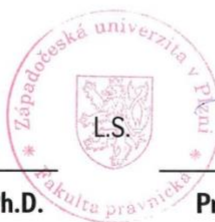
- DVOŘÁK, Tomáš. Přeměny obchodních korporací. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015
- DVOŘÁK, Tomáš. Přeměny a přeshraniční přeměny obchodních společností a družstev. Praha: Wolters Kluwer, 2013
- ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ, Irena a kol. Právo obchodních korporací. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015
- DĚDIČ, Jan, LASÁK, Jan. Přehled judikatury. Přeměny obchodních společností, Převod podniku a jeho části. Praha: Wolters Kluwer, 2009
- KUHN, Petr, ŠTENGLOVÁ, Ivana, BÍLÁ, Irena, HAVEL, Bohumil. Zákon o přeměnách obchodních společností a družstev. Komentář. Praha: C.H. Beck, 2010
- LASÁK, Jan, POKORNÁ, Jarmila, ČÁP, Zdeněk, DOLEŽIL, Tomáš a kolektiv. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2014
- PELIKÁN, Robert. Zákon o přeměnách obchodních společností a družstev. Komentář. Praha: Leges, 2010
- POKORNÁ, Jarmila, HOLEJŠOVSKÝ, Josef, LASÁK, Jan, PEKÁREK, Milan. Obchodní společnosti a družstva, 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014
- ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2017
- ELIÁŠ, Karel, BEJČEK Josef, HAJN, Petr, JEŽEK Jiří. Kurs obchodního práva, 5. vyd. Praha: C.H. Beck, 2007

Vedoucí diplomové práce: **Doc. JUDr. Tomáš Dvořák, Ph.D.**
Katedra obchodního práva

Datum zadání diplomové práce: **31. března 2020**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2021**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Prof. JUDr. Přemysl Raban, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 1. září 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Vnitrostátní fúze společností s ručením omezeným" jsem vypracoval samostatně s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v poznámkách pod čarou a seznamu použitých zdrojů.

V Praze dne 7. 3. 2021

Michal Krajčírovič

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl poděkovat především své manželce a všem pěti dcerám za ohromnou podporu a trpělivost s mou osobou v průběhu celého studia. Dále bych chtěl poděkovat vedoucímu této práce, panu doc. JUDr. Tomáši Dvořákovi, Ph.D., za umožnění volnosti a „autonomního rozletu“ při psaní této práce a pomoci s vymezením jejího tématu. Děkuji.

Obsah

Úvod	1
1. Společnosti s ručením omezeným a jejich postavení v ČR.....	4
1.1. Základní charakteristika společností s ručením omezeným.....	4
1.2. Právní úprava	5
1.3. Právní osobnost obchodní korporace	5
1.4. Omezené ručení.....	5
2. Historický exkurz do právní úpravy fúzí.....	7
3. Teoretický vhled do problematiky a účelů fúze	10
3.1. Pojmové vymezení fúze	10
3.2. Právní úprava vnitrostátní fúze	11
3.3. Důvody k realizaci fúze	12
3.3.1. Ekonomické důvody	12
3.3.2. Účetní důvody.....	13
3.3.3. Marketingové důvody.....	14
3.3.4. Právní důvody.....	14
3.3.5. Vymezení typových variant fúze	15
4. Proces fúze dle zákona o přeměnách.....	22
4.1. Rozhodný den	22
4.2. Konečná účetní závěrka a zahajovací rozvaha.....	23
4.3. Projekt fúze	24
4.3.1. Základní vymezení a právní úprava.....	24
4.3.2. Náležitosti projektu fúze.....	25
4.3.3. Podpis projektu fúze	27
4.4. Společenská smlouva nástupnické společnosti při fúzi splynutím 27	
4.5. Informační povinnosti statutárních orgánů	28
4.5.1. Informační povinnost vůči společníkům	28
4.5.2. Informační povinnosti vůči třetím stranám	29
4.5.3. Cesta zveřejnění ve sbírce listin a Obchodním věstníku	29
4.5.4. Cesta zveřejnění na webových stránkách	30
4.6. Schvalování fúze	31
4.6.1. Zákonná úprava schvalování fúze	32
4.6.2. Předmět schvalování.....	33
4.6.3. Forma schválení fúze a náležitostech zápisu o jednání valné hromady 33	
4.6.4. Přezkum zákonnosti projektu a dalších náležitostí notářem. 33	
4.7. Zápis fúze do obchodního rejstříku.....	34
4.7.1. Zápis realizovaný rejstříkovým soudem.....	34

4.7.2.	Přímý zápis notářem	35
4.7.3.	Komparace zápisu rejstříkovým soudem a přímým zápisem notáře	37
5.	Další právní otázky související s realizací fúze.....	39
5.1.	Ochrana práv třetích osob nezúčastněných na fúzi	39
5.1.1.	Informační povinnost ve vztahu k věřitelům	39
5.1.2.	Právo věřitelů na poskytnutí dostatečné jistoty	40
5.1.3.	Předmět dostatečné jistoty	41
5.2.	Ochrana hospodářské soutěže v kontextu realizace fúze	42
5.3.	Definitiva fúze v okamžiku jejího zápisu do obchodního rejstříku	43
5.3.1.	Definitiva zápisu v judikatuře Nejvyššího soudu	43
6.	Případová studie – praktická realizace fúze	48
6.1.	Definice, identifikace a vztahy zúčastněných společností	48
6.2.	Vize a cíle sledované realizací fúze společností	48
6.3.	Přípravný proces před vlastní realizací fúze	48
6.4.	Projekt fúze	49
6.5.	Zápis fúze do obchodního rejstříku.....	50
6.6.	Dopady a důsledky fúze	51
	Závěr.....	53
8.	Seznam použitých zkratk	55
9.	Seznam použitých zdrojů	56
9.1.	Literatura	56
9.2.	Periodika	57
9.3.	Internetové zdroje.....	57
9.4.	Judikatura	58
9.5.	Ostatní	59
10.	Cizojazyčné resumé.....	60
11.	Přílohy	61
11.1.	Notářský zápis projektu fúze společností STAFOR INTERNET PROJECTS s.r.o. a Raretes s.r.o. sepsaný Mgr. Erikem Mrzenou, notářem v Praze.	61
11.2.	Usnesení Městského soudu v Praze ve věci procesního nástupnictví.	61

Úvod

Tato diplomové práce se zabývá odbornou veřejností dlouhodobě skloňovaným tématem, a to *vnitrostátní fúze společností s ručením omezeným*, které jsou z hlediska výskytu společně s fúzemi akciových společností vůbec nejfrekventovanějším způsobem přeměn kapitálových společností¹. Z dlouhodobého hlediska jde navíc o rostoucí trend, kdy z právního pohledu úspěšně realizovaných fúzí, tedy fúzí zakončených zápisem do obchodního rejstříku, každoročně přibývá, např. v roce 2017 došlo k 517 fúzím², v roce 2018 k 701 fúzím³.

Důvodem výběru právě tohoto tématu práce je pak nejen vlastní praxe autora práce v oblasti přeměn obchodních korporací, nabytá v advokátních kancelářích v průběhu celého studia, ale dle jeho vlastního názoru rovněž značná obsáhlost a složitost problematiky, která má za následek určité nedocenění přeměn vedoucích k řešení existujících potřeb podnikatelů, a to zejména slučování společností. V tomto směru proto autor práce vnímá absenci přiměřeně obsáhlé monografie jednak zaměřené na fúze, ale rovněž reflektující recentní novelizaci OZ, PřemZ a ZOK účinnou od 1. 1. 2021, jako další z důvodů výběru tohoto tématu práce. Za mimořádnou rovněž autor vnímá příležitost využití vedení této práce doc. JUDr. Tomášem Dvořákem, Ph.D., který je autorem v současné době nejkomplexnější a přehledně uspořádanou monografie na téma přeměn obchodních korporací⁵.

Práce představí nejdříve teoretickou část problematiky zaměřenou především na recentní právní úpravu, důvody a cíle k samotné realizace přeměny formou fúze a její typové varianty, splynutím a sloučením, včetně jejich detailní komparace. Dále se věnuje definici jednotlivých pojmů a časových milníků vznikajících v průběhu procesu realizace samotného procesu fúze dle zákona o

¹ ŽIHLOVÁ, Tereza. *Komparativní analýza fúzí realizovaných v roce 2018*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta financí a účetnictví, Katedra finančního účetnictví a auditingu, 2020. Kap. 5.3.1: Právní forma zúčastněných společností (s. 39-40).

² ZDERADIČKOVÁ, Jitka. *Komparativní analýza fúzí realizovaných v roce 2017*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta financí a účetnictví, Katedra finančního účetnictví a auditingu, 2018. Kap. 5.3.1: Počet nástupnických společností versus počet zanikajících společností (s. 59).

³ ŽIHLOVÁ, Tereza. Op. cit. sub 1. Kap. 5.1: Sběr dat potřebných pro analýzu a jejich zpracování (s. 38).

⁴ Zákon č. 33/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění zákona č. 458/2016 Sb., a další související zákony.

⁵ DVOŘÁK, Tomáš. *Přeměny obchodních korporací*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Vědecké monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-803-1.

přeměnách obchodních společností a družstev, počínaje zahájením procesu, konče samotným zápisem fúze do obchodního rejstříku a tím dokončením procesu fúze po právní stránce.

Podstatnou částí práce je rovněž právní úprava související se samotnou realizací fúze, v případech, kdy jde o ochranu dvou skupin osob přímo souvisejících s fúzí, mimo subjekty samotných účastníků, tedy společníky a věřitele zúčastněných společností. Tito reprezentují dva pomyslné okruhy subjektů se zájmem na ochraně svých investic a práv, do kterých může být realizací fúze zasaženo ať již v pozitivním, nebo negativním slova smyslu⁶.

V praktické části práce autor práce představí konkrétní fúzi sloučením dvou společností s ručením omezeným, realizovanou autorem této práce, a to se zaměřením na představení základních aspektů její realizace a provázáním konkrétních situací do teoretické části práce, zejména na její cíle, samotný projekt, způsob realizace, její zápis do obchodního rejstříku a její dopady a důsledky jak pro zúčastněné subjekty, tak třetí strany.

Cílem této práce tak je představit možnosti vnitrostátní fúze společností s ručením omezeným, demonstrovat samotný proces realizace a identifikovat možná úskalí, která mohou v konečném důsledku znamenat komplikace či nemožnost dokončení fúze jejím zápisem do obchodního rejstříku⁷, které jsou nezřídka spojená s významnými vícenáklady.

Závěrem úvodu považuje autor za vhodné konstatovat, že mimo pojmů „obchodní korporace“ a „obchodní společnost“⁸ vzhledem k nejednotnému užívanému názvosloví nejen v oblasti práva, jsou v některých citovaných zdrojích pro subjekty v právu označované jako „obchodní společnost“ užívány rovněž

⁶ CHALUPA, Ivan, REITERMAN, David, HOLÝ, Václav. *Základy soukromého práva*. V Praze: C.H. Beck, 2016. Beckova skripta. ISBN 978-80-7400-605-0, s. 22: „Každý, jehož právní zájmy jsou rozdělením dotčeny (typicky věřitel, dlužník, ručitel atd.), má právo obdržet od každé zúčastněné obchodní korporace informace o tom, jaký majetek a jaké dluhy přecházejí na jednotlivé nástupnické obchodní korporace (§ 262 odst. 1 PřemZ).“, s. 71: „Konečně je třeba upozornit na to, že PřemZ na některých místech vyžaduje, aby s přeměnou vyslovil souhlas určitý konkrétní společník (člen) – viz např. § 137 PřemZ. Nejobecněji tak činí v § 20, kde je zakotven povinný souhlas zvláště dotčeného společníka při fúzi a rozdělení.“

⁷ §§ 55-56 ZoVŘ.

⁸ Pojem „obchodní korporace“ definuje zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (§ 1 odst. 1) jako nadmnožinu pro obchodní společnosti (§1 odst. 2 tamtéž) a družstva, s pojmem „obchodní společnost“ pracuje PřemZ.

označení „firma“ či „obchodní firma“. Skalická Dušátková⁹ k tomu uvádí, že pojem „firma“ v ekonomii vychází z překladu anglického originálu „firm“, resp. „business firm“, když v důvodové zprávě k zákonu o obchodních korporacích se rovněž namísto pojmu „obchodní firma“ užívá zkráceně i pojem „firma“, který je zjevně užíván jako synonymum pojmu „obchodní společnost“, nikoli obchodní firma společnosti.

⁹ SKALICKÁ DUŠÁTKOVÁ, M. *Firma, podnik nebo obchodní závod?* Některé termíny ekonomických disciplín v konfrontaci s jejich legální definicí. Sborník konference: Interdisciplinární mezinárodní vědecká konference doktorandů a odborných asistentů QUAERE 2015. Hradec Králové: MAGNANIMITAS, 5. vyd. 2015 (s. 534-542). ISBN 978-80-87952-10-8.

1. Společnosti s ručením omezeným a jejich postavení v ČR

1.1. Základní charakteristika společností s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným je kapitálovou společností¹⁰, vykazuje však i definiční znaky společností osobních, bývá proto někdy označována jako společnost smíšená¹¹.

Mezi typické rysy typické pro kapitálové společnosti patří např. absence povinnosti společníků podílet se na činnosti společnosti, existence alespoň minimální povinné výše vkladu společníka¹² a existence základního kapitálu obchodní korporace¹³, či absence vlivu zániku účasti společníka na trvání obchodní korporace.

Naproti tomu rysy, které jsou typické pro společnosti osobní, pak patří např. možnost omezení či vyloučení převodu podílu v obchodní korporaci na jinou osobu, za určitých okolností možnost ručení společníků za závazky společnosti (v omezené výši)¹⁴.

Společnosti s ručením omezeným jsou nejfrekventovanější právní formou kapitálových společností v České republice historicky již od jejího vzniku. K 30. 9. 2020 jich v ČR existovalo 489 123¹⁵, následovány jsou akciovými společnostmi, kterých k 30. 9. 2020 existovalo 26 690¹⁶.

¹⁰ ZOK označuje v § 1 odst. 2 za kapitálovou společnost i společnost s ručením omezeným a akciovou společnost, které společně s osobními společnostmi subsumuje v § 1 odst. 1 pod označení "obchodní korporace".

¹¹ Viz např. ŠTENGLOVÁ, Ivana. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-540-4 (s. 334): „u společností s ručením omezeným zákon vychází z užší vazby mezi společností a společníkem, když jde o společnost smíšenou.“

¹² § 142 ZOK: „Minimální výše vkladu je 1 Kč, ledaže společenská smlouva určí, že výše vkladu je vyšší.“, § 30 ZOK: „Základní kapitál obchodní korporace je souhrn všech vkladů.“

¹³ Op. cit. sub 12.

¹⁴ ŠTENGLOVÁ, Ivana, Jan DĚDIČ a Miloš TOMSA. *Základy obchodního práva: vysokoškolská učebnice*. Praha: Leges, 2014. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-052-9 (s. 169-170).

¹⁵ Podnikatelská základna se letos rozrostla jen o 8 794 firem. *Bisnode Česká republika, a.s.* [online]. 20.10.2020 [cit. 2020-10-30]. Dostupné z: <https://www.bisnode.cz/o-bisnode/onas/novinky/podnikatelska-zakladna-se-letos-rozrostla-jen-o-8794-firem/>

¹⁶ Op. cit. sub 9.

1.2. Právní úprava

Právní úpravu právnických osob obsahuje OZ, a to v § 118 a následujících. Zákon zde určuje především obecnou právní úpravu podstatnou pro všechny právnické osoby, zejm. pokud jde o jejich zápis do veřejných rejstříků, způsob ustavení a vzniku, názvu¹⁷, sídla a účelu právnických osob v nejobecnějším smyslu.

Bližší právní úpravu společností s ručením omezeným pak definuje ZOK, a to v § 132 a následujících, kde se, na rozdíl od OZ, věnuje konkrétním aspektům charakteristickým pouze pro společnosti s ručením omezeným, jejich vlastnickou strukturu, typy obchodních podílů, hlediska jejího fungování a vedení jednotlivých orgánů.

S ohledem na obsáhlost právní úpravy v ZOK a pouze částečnou relevanci k tématu této práce se bude příslušnými ustanoveními přímo s problematikou souvisejícími práce věnovat v dalších sekcích namísto rekapitulace na tomto místě.

1.3. Právní osobnost obchodní korporace

Samostatnou právní osobnost lze považovat za zcela základní definiční prvek obchodní korporace. Právní osobnost je konstruována zákonem¹⁸, neboť *právnické osoby jsou umělým právnickým zařízením, jejichž existenci právo finguje, aniž by tu takové subjekty byly ve skutečnosti*¹⁹ a bez existence právní osobnosti by de iure nemohly být nositelem práv a povinností.

Právní osobnost tak znamená, že společnost vystupuje jako samostatný subjekt práva, nezávislý na svých společnících, umožňuje společnosti nabývat majetek i jiná práva a povinnosti odděleně od majetku, práv a povinností společníků a umožňuje i flexibilní změnu ve složení své vlastnické struktury, kdy ani zánikem či odchodem některého ze společníků nedochází k následkům ve sféře obchodní společnosti.

1.4. Omezené ručení

Omezené ručení společníků za závazky společnosti vychází z konstrukce samostatné právní osobnosti obchodní společnosti, kdy právě společnost je

¹⁷ OZ označuje „Obchodní firmu“ společnosti jako „název“.

¹⁸ § 118 OZ: „Právnická osoba má právní osobnost od svého vzniku do svého zániku.“

¹⁹ ELIÁŠ, Karel, Jarmila POKORNÁ a Tomáš DVOŘÁK. *Kurs obchodního práva: obchodní společnosti a družstva*. 6. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2010. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-048-5 (s. 8).

subjektem, který je účasten na právních vztazích s třetími osobami a které vznikají případné závazky za třetími stranami.

Jak vyplývá z § 132 odst. 1 ZOK, „*Společníci obchodní společnosti ručí za dluhy společnosti společně a nerozdílně do výše, v jaké nesplnili vkladové povinnosti podle stavu zapsaného v obchodním rejstříku v době, kdy byli věřitelem vyzváni k plnění*“.

Omezené ručení společníků za závazky společnosti je typickým znakem kapitálové obchodní společnosti, které ji odlišuje od společnosti osobní, kde společníci ručí za závazky společnosti v plné výši. Právě omezené ručení společníků je jedním z hlavních důvodů, proč je příhodné založení obchodní společnosti i jediným společníkem, kdy případný neúspěch v podnikání nutně současně neznamena ohrožení vlastního majetku.

Okrajově se hodí poznamenat, že omezené ručení společníků společnosti s ručením omezeným nemá vliv na jiné typy ručení, kdy ručители může být obdobný okruh osob, jako společníci. Zmínit lze poměrně typickou situaci, kdy společníci, či někteří z nich, jsou zároveň statutárními orgány společnosti. Jednou ze základních zásad týkající se výkonu funkce člena statutárního orgánu je přitom výkon funkce s péčí řádného hospodáře²⁰ a rovněž tzv. pravidlo podnikatelského úsudku²¹. Dojde-li ze strany člena statutárního orgánu k výkonu funkce v rozporu s péčí řádného hospodáře, jednání bez náležité pečlivosti a s potřebnou odborností atp., je povinen vydat společnosti prospěch z výkonu funkce ve společnosti a nahradit způsobenou škodu. Porušení povinnosti péče řádného hospodáře však může mít trestněprávní následky.²²

²⁰ Povinnost výkonu funkce s péčí řádného hospodáře vyplývá z § 159 odst. 1 OZ, případná náhrada škody pak z § 159 odst. 3 OZ.

²¹ § 51 odst. 1 ZOK.

²² GARAJOVÁ, Michaela. *Odpovědnost jednatele za dluhy společnosti a ručení svým majetkem*. Právní prostor [online]. 21.10.2020 [cit. 2020-11-18]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obchodni-pravo/odpovednost-jednatele-za-dluhy-spolecnosti-ruceni-svym-majetkem>

2. Historický exkurz do právní úpravy fúzí

Právní úpravu přeměn obchodních korporací v právním řádu České republiky (resp. ČSFR) je možno rozdělit do dvou navazujících období, které lze časově vymezit na dvě etapy, a to období od 1. 1. 1992 do 30. 6. 2008, a období od 1. 7. 2008 dosud.

V prvním období, počínajícím za České a Slovenské Federativní Republiky byla upravena problematika přeměn v § 69 zákona č. 513/1991 Sb.²³ jako *Zrušení společnosti bez likvidace*, a to v pouhých šesti článcích, způsobem, který Dvořák příznačně označuje za *zcela nevyhovující*²⁴. K novelizaci právní úpravy došlo opakovaně, a to především v souvislosti s potřebou a pozdější nutností transpozice právní úpravy Evropské unie (zákon č. 370/2000 Sb.), která se však soustředila výlučně na úpravu přeměn akciových společností. S ohledem na absentující právní úpravu přeměn obecným způsobem tak bylo nutno aplikovat tuto právní úpravu na přeměny i dalších typů obchodních korporací. Tento závažný nedostatek akcentuje rovněž důvodová zpráva k PřemZ, když uvádí: *„Platná právní úprava přeměn má dnes několik významných nedostatků. Prvým je skutečnost, že dnes prakticky neexistuje obecná právní úprava přeměn, takže právní úprava vnitrostátních fúzí akciových společností obsažená v ustanoveních § 220a-220o obch. z. a rozdělení akciových společností, které je upraveno v ustanoveních § 220r-220zb obch. z. slouží za použití normativních odkazů jako subsidiárně aplikovatelná pro všechny formy obchodních společností a po novele č. 308/2006 Sb. i pro družstva. [...] Výsledkem uvedeného přístupu je nezanedbatelné zatížení ostatních obchodních společností a družstev standardy a požadavky, které jsou účelné pro akciové společnosti.“*

Zásadní posun v oblasti přeměn obchodních korporací přinesla nutnost transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2005/56/ES ze dne 26. 10. 2005, o přeshraničních fúzích kapitálových společností. S takovou eventualitou, jakou je možnost realizace přeshraniční fúze, dosavadní právní úprava obsažená v právním řádu České republiky, vůbec nepočítala, a proto byly zvažovány tři možné způsoby řešení²⁵: Novelizace obchodního zákoníku, přijetí samostatného

²³ Zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník účinný od 1. 1. 1992, zrušen k 31. 12. 2013.

²⁴ DVOŘÁK, Tomáš. *Přeměny obchodních korporací*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Vědecké monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-803-1 (s. 3).

²⁵ Sněmovní tisk 359/0, část č. 1/2, VI. n.z. o přeměnách obchodních společností a družstev – EU, důvodová zpráva (s. 112, 113).

zákona o přeshraničních fúzích jako subsidiárního předpisu k obchodnímu zákoníku, nebo možnost přijetí samostatného zákona o přeměnách obchodních společností a družstev.

Zákonodárce zvolil třetí z variant vedoucí především ke zpřehlednění právní úpravy zejm. s ohledem na shora nastíněné nedostatky, počínaje právní úpravou nepřehledně a trahovanou do obchodního zákoníku, přes absenci právní úpravy pro přeměny jiných právních forem aplikačně pouze dovozovanou z úpravy pro akciové společnosti, konče do té doby zcela neřešenou otázkou přeshraničních přeměn). Zároveň aby vyhověl nutnosti dostát povinné harmonizace českého práva s právem komunitárním, což vyústilo ve vznik zákona č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, který nabyl účinnosti dne 1. 7. 2008.

Při jeho tvorbě byla využita systematika německého zákona *Umwandlungsbereinigungs-geset* o přeměnách společností z roku 1994, spočívající především v oddělení obecných ustanovení společných pro všechny druhy přeměn obchodních korporací i družstev, a jednotlivé části věnující se specifickým vztahům ke konkrétnímu typu přeměn.

Zákon o přeměnách obchodních společností a družstev za svoji dvanáctiletou existenci prošel celou řadou novelizací, kdy je na místě jako jednu z nejvýznamnějších zmínit v pořadí třetí z nich – zákon č. 355/2011 Sb. Tato novela transponující směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2009/109/ES ze dne 16. 9. 2009 čítající ve svém návrhu 139 stran (samotný původní zákon 110 stran) přinesla celou řadu změn, které fakticky nebyly obsahem předmětné směrnice – vzhledem k jejich rozsahu lze přisvědčit názoru, že „*De facto se nejednalo o novelu, ale o nový zákon*“²⁶. Směrnice přinesla celou řadu zjednodušení, redukovala nadbytečné informační povinnosti (zejména panuje-li mezi společníky konsensus), zohlednila technologický rozvoj (možnost zveřejnění informací i prostřednictvím dálkového přístupu – internetu), kdy důsledkem mělo být především zvýšení konkurenceschopnosti podniků a snížení administrativní zátěže související s přeměnami.

²⁶ DVOŘÁK, Tomáš. *Přeměny obchodních korporací*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Vědecké monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-803-1 (s. 6).

Další novely proběhlé v letech 2012, 2013 a 2016 pak reagovaly zejména na nutnost souladu s ostatními zákony a změny představené v souvislosti rekonstrukcí soukromého práva, a tedy účinnosti OZ a ZOK.

3. Teoretický vhled do problematiky a účelů fúze

3.1. Pojmové vymezení fúze

Fúze je jedním z typů přeměn obchodních korporací (mezi další patří rozdělení, převod jmění na společníka a změna právní formy), která je postavena na principu univerzální sukcese. Sukcesí v hmotném právu rozumíme právní nástupnictví, kdy do právního postavení jiného subjektu vstupuje subjekt nový, jehož postavení je stejné, jako postavení subjektu, který byl jeho předchůdcem, skutečnost, že v případě realizace fúze jde o sukcesi univerzální pak vyplývá nejen zákona²⁷, judikatury²⁸, ale i pouhé logiky. Dojde-li ke „spojení“ dvou subjektů, zůstává vše z obou subjektů tomu, který je nástupcem²⁹.

Základní prekvizitou pro realizaci fúze je existence nejméně dvou zúčastněných obchodních korporací, v případě obchodních společností se pak jejich právní forma nemusí shodovat³⁰. V důsledku fúze dochází k zániku jedné či více obchodních korporací a přechodu jmění zanikající obchodní korporace, resp. obchodních korporací, na nástupnickou, která vstupuje do právního postavení zanikající obchodní korporace³¹.

Vnitrostátní fúzi, jejíž detailní rozbor je součástí této práce, lze charakterizovat jako fúzi obchodních společností se sídlem na území České republiky. Každé právnické osobě při jejím ustavení musí být určeno její sídlo³², jde-li o právnickou osobu zapisovanou do veřejného rejstříku, v zakladatelském právním jednání postačí uvedení názvu obce³³, pro zápis do obchodního rejstříku je však třeba navrhnout zápis plné adresy sídla³⁴. Sídlo určené v zakladatelském

²⁷ § 61 odst. 1 PřemZ: *Fúzí sloučením dochází k zániku společnosti nebo družstva nebo více společností nebo družstev a přechodu jmění zanikající společnosti nebo družstva na nástupnickou společnost nebo družstvo; nástupnická společnost nebo družstvo vstupuje do právního postavení zanikající společnosti nebo družstva, nestanoví-li zvláštní zákon něco jiného.*

²⁸ Např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2017, sp. zn. 20 Cdo 4698/2016. Dostupné online: www.nsoud.cz.

²⁹ K tomu rovněž viz DVOŘÁK, Tomáš. *Dvě otázky právního nástupnictví při fúzi, rozdělení a převodu jmění společníka po 1. 1. 2012*. 2012. ISSN 1210-6410 (s. 558): *při fúzích přechází na nástupnickou obchodní společnost nebo družstvo veškerá práva a povinnosti, tedy práva a povinnosti jak ze vztahů soukromoprávních, tak i veřejnoprávních, ledaže zvláštní zákon stanoví výslovně něco jiného.*

³⁰ Jde o případ tzv. křížové fúze upravené v § 154 a násl. zákona č. 125/2008 Sb

³¹ Přeměny obchodních korporací [online]. [cit. 2020-09-07]. Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/sluzby/pravnicke-osoby-a-podnikani/premeny-obchodnich-korporaci>

³² § 136 odst. 1 OZ.

³³ § 136 odst. 2 OZ, jde o poměrně běžný postup vzhledem k tomu, že pro změnu sídla v rámci obce není třeba měnit zakladatelské právní jednání, a postačí navrhnout soudu zápis změny sídla společnosti.

³⁴ Viz pozn. 22, rovněž viz § 25 odst. 1 písm. a) ZoVŘ.

jednání a zapsané do obchodního rejstříku je tzv. statutárním sídlem obchodní korporace a v průběhu existence obchodní korporace může být měněno, avšak v případě společností s ručením omezeným pouze za sídlo na území České republiky. Na skutečnosti, že jde o vnitrostátní fúzi v případě, že všechny zúčastněné společnosti mají statutární sídlo na území České republiky pak nemění nic ani případná existence skutečného sídla³⁵ zúčastněné společnosti mimo území České republiky. Naopak by se logicky nejednalo o vnitrostátní fúzi v případě, že by zúčastněná společnost měla statutární sídlo mimo území České republiky, byť by těžiště její činnosti, případně. skutečné sídlo, bylo na území České republiky.

Vzhledem k vymezení této práce a skutečnosti, že vnitrostátní fúze společností s ručením omezením a akciových společností může být realizována pouze ve formách sloučení a splynutí, budou dále rozvedeny výlučně tyto dva typy přeměn obchodních společností.

3.2. Právní úprava vnitrostátní fúze

Za základ relevantní právní úpravy, jak již bylo řečeno, se považuje zákon č. 125/2008 Sb. o přeměnách obchodních společností a družstev, k datu vypracování této práce ve znění sedmi novel.

Právní úprava vnitrostátních fúzí se nachází v druhé části PřemZ, počínaje § 61. a koncepčně je pojata jako definice společných ustanovení a následně zvláštní ustanovení vztažené ke konkrétní právní formě společnosti. Specifika související s vnitrostátními fúzemi společností s ručením omezeným jsou pak zohledněna v § 88 až § 99c PřemZ.

Parciální právní úprava přeměn obchodních korporací se pak nachází i v dalších zákonech, zmínit lze mimo jiné např. vymezení působnosti valné hromady³⁶: „*rozhodnutí o přeměně společnosti, ledaže zákon upravující přeměny obchodních společností a družstev stanoví jinak.*“

Pelikánová uvádí, že právní úprava přeměn obecně vychází ze dvou základních principů: *ochrany společníků (členů) a ochrany věřitelů*³⁷. Tyto dva

³⁵ Stran definice pojmu „skutečné sídlo“ lze použít jak laickou představu skutečného sídla jako pobočky, tak např. s nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 282/2011/EU, případně z vymezení skutečného sídla v § 4 odst. 1 písm. i) zákona č.235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, nejde o definice jedině, avšak dle názoru autora nejpřesnější.

³⁶ § 190 odst. 2 písm. h) ZOK.

³⁷ ČERNÁ, Stanislava, Ivana ŠTENGLOVÁ a Irena PELIKÁNOVÁ. *Právo obchodních korporací*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-735-5. (s. 254): *V průběhu přeměny mohou být*

principy dále rozvádí Dvořák o princip univerzální sukcesí ex lege, tedy mezi nástupnickými a zanikajícími obchodními korporacemi, plnou kontinuitu právní osobnosti, a v případě rozdělení obchodní korporace princip ochrany práv dlužníků všech zúčastněných korporací.³⁸

3.3. Důvody k realizaci fúze

Důvodů a motivací k realizaci některého z typu fúzí můžeme nalézt prakticky neomezené množství, které ani není možné pokrýt v rámci jediné odborné práce, ale v řadě případů je není v první řadě možné identifikovat. Jak bude dále v práci obsaženo, projekt fúze, který je, mimo vlastního zápisu fúze do obchodního rejstříku, jediným veřejně dostupným výstupem, má taxativně stanovené náležitosti, mezi které nepatří ani důvody, ani motivace k fúzi ze strany jejich účastníků.

Tyto důvody je proto možné předvídat pouze v obecné rovině v kontextu obecně známých cílů přeměn³⁹ a z obvyklých legitimních cílů účastníků fúzí.

Hlavní důvody, ke kterým lze s ohledem na shora uvedené dospět je možno seskupit do čtyř hlavních skupin.

3.3.1. Ekonomické důvody

Redukce provozních a organizačních nákladů v rámci skupiny, kdy více společností jednoho vlastníka či skupiny vlastníků vykonává obdobnou činnost. Pochopitelným zájmem je integrace zúčastněných společností v jeden celek tak, aby nedocházelo např. k duplicitním výkonům stejné činnosti různými zaměstnanci v rámci více společností.

Jak ale uvádí Lukeš:⁴⁰ „*Úsporu nákladů vlivem fúze spřízněných společností tak nelze dle mého soudu považovat za řádný ekonomický důvod fúze, jelikož nástupnická společnost těžko prokáže, že by daných úspor nedosáhly spřízněné společnosti i bez fúze.*“

ohroženy dva druhy zájmů: zájem věřitelů zúčastněných korporací, neboť právní nástupce může být méně solventní než původní dlužník, a zájem jejich společníků, neboť hodnota podílu na nástupnické korporaci, který získají výměnou za podíl dosavadní, může být nižší než hodnota dosavadního podílu. Ochrana těchto zájmů je základním účelem právní úpravy přeměn.

³⁸ DVOŘÁK, Tomáš. *Přeměny obchodních korporací*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Vědecké monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-803-1 (s. 8, 9).

³⁹ Obdobně, jako lze ze skutečnosti, že dojde k založení společnosti předvídat, že bude určena k provozování podnikatelské činnosti, neboť takové je její obvyklé užití předvídané zákonem.

⁴⁰ LUKEŠ, Jáchym. *Valid commercial reasons for mergers*. Český finanční a účetní časopis [online]. 2020, 2020(2) [cit. 2020-12-22]. ISSN 18022200. Dostupné z: DOI:10.18267/j.cfuc.545

Přestože úspora zejména provozních, např. mzdových nákladů, může být v důsledku fúze významná, z judikatury Soudního dvora EU⁴¹ vyplývá, že každou fúzí dochází k marginálním úsporám, avšak tyto nelze považovat za řádné ekonomické důvody a je nutno přihlížet i k jiným okolnostem transakce.

Stran ekonomických důvodů přeměny je na místě též zdůraznit, že přestože může existovat jako součást řešení transakce i přínos v podobě daňové optimalizace, je na místě důkladně zkoumat, zdali právě tato optimalizace není důvodem přeměny, neboť může být považován za zneužití práva.⁴²

Otázce zneužití práva realizací přeměny se věnoval rovněž Evropský soudní dvůr, a to např. v rozhodnutích Emsland-Stärke⁴³ či Halifax⁴⁴ a rovněž Ústavní soud ČR⁴⁵. Zde Evropský soud založil dva testy, které, jsou-li naplněny společně, značí zneužití práva:

- Vzniká zcela umělá struktura subjektů při postupu podle zákona
- Ekonomické aktivity jsou realizovány pouze s účelem získání daňové výhody a ekonomické transakce postrádají *ratio*. Jediným nebo hlavním důvodem je tedy daňová optimalizace.

3.3.2. Účetní důvody

Realizací fúze je možno přistoupit k přecenění účetní hodnoty majetku, k čemuž Lukeš uvádí: Jedním z těchto cílů může být přecenění jmění, jelikož fúze společností mohou být příležitostí, jak vykázat v nástupnických společnostech reálné hodnoty aktiv a obzvláště u nemovitých statků se tak lze „osvobodit“ od historických cen v účetnictví.

⁴¹ SOUDNÍ DVŮR EU. 5 C-126/10 - *Foggia* [online]. [cit. 2020-12-26]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A62010CJ0126>

⁴² ŠAFRÁNEK, Jan, LAŠTOVIČKOVÁ, Lola, PODŠKUBKA, Tomáš, PĚSNA, Lukáš a HLAVÁČ, Jiří. *Zákon o přeměnách obchodních společností a družstev*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Praktický komentář. ISBN 978-80-7552-914-5 (s. 3).

⁴³ SOUDNÍ DVŮR EU. C-110/99 - *Emsland-Stärke* [online]. [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=61999CJ0110&lang1=en&lang2=CS&type=TEXT&ance=>

⁴⁴ SOUDNÍ DVŮR EU. C-255/02 - *Halifax* [online]. [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TEXT/HTML/?uri=CELEX:62002CJ0255&from=EN>.

⁴⁵ Ústavní soud ve svém usnesení sp. zn. III. ÚS 374/06 ze dne 31. 10. 2007 vychází z obou uvedených podmínek, které vytyčil Evropský soudní dvůr v rozhodnutí Halifax. Vychází tak ze stejné, jako zde popsané myšlenky, kdy dle jeho výkladu o zneužití práva nejde v případech, kdy dotčená plnění mohou mít jiné odůvodnění než pouhé dosažení daňových zvýhodnění vůči daňovým orgánům.

Dalším z účetních důvodů může být převod daňově uznatelných ztrát ze zanikajících společností do nástupnických, kdy důvodem mohou být především špatné finanční výsledky zanikajících společností neumožňujících uplatnění této ztráty.⁴⁶

3.3.3. Marketingové důvody

Cílem jednoho vlastníka více společností stejného či podobného zaměření může být sjednocení značek a pokračování služeb pod jediným názvem, případně značkou „hlavní“ společnosti – typicky např. při převzetí menší konkurence. Důvodem pak je snaha mateřské společnosti nekonkurovat produkty pod jednou značkou produkty druhé značky a budování jedné, silné značky, případně takto optimalizovat marketingové náklady. Silnou značku popisuje Kotler jako „jednu ze strategií k expanzi firmy a ovládnutí trhu, proto je žádoucí o vybudování takové značky aktivně usilovat.“⁴⁷

Požadavek na sloučení značek, resp. neužívání původní značky, navíc může existovat i ze strany jejího původního vlastníka, pokud pod stejnou značkou např. podniká na více trzích, ale část svého podnikání prodává jen na jednom z nich.

3.3.4. Právní důvody

Mezi právní důvody fúze lze zařadit primárně zájem o zjednodušení struktury společností tvořících určitou skupinu⁴⁸, s tím, že dojde k univerzálnímu právnímu nástupnictví nástupnické společnosti bez nutnosti interakce se třetími stranami. Bylo by rovněž příhodné zmínit variantu, kdy např. společnost nabude stoprocentní podíl v konkurenční společnosti, ale fakticky je jejím zájmem především rozšíření klientské základny o zákazníky nabyté společnosti. Zejména v případě společností s velkým množstvím zákazníků s dlouhodobými kontrakty, je však prakticky neřešitelné s jednotlivými zákazníky zrušit kontrakt s jednou společností a znovu jej uzavřít s druhou, a to jak pro nesoučinnost zákazníků, tak vzhledem k jejich množství. Efekt fúze, kdy dojde k zániku některé společnosti či

⁴⁶ K tomu srov.: VYCHOPEŇ, Jiří. Daně a právo v praxi: *Uplatnění daňové ztráty u nástupnické společnosti po fúzi*. 2014. ISSN 1211-7293: Právní nástupce může převzatou daňovou ztrátu odečítat od základu daně maximálně do výše základu daně připadající na stejné činnosti vykonávané poplatníkem, který zanikl, a to v období, za které byla daňová ztráta vyměřena.

⁴⁷ KOTLER, Philip, KOTLER, Milton. *8 strategií růstu: jak ovládnout trh*. Brno: BizBooks, 2013. ISBN 978-80-265-0076-6.

⁴⁸ Pod pojmem „skupina“ si lze představit jak holdingové (koncernové) uspořádání ve smyslu §§ 71-91 ZOK, tak společnosti, které mají zájem sloučit veškeré své aktivity do jedné z nich, případně jedné nově vzniklé společnosti.

společností s univerzálním právním nástupnictvím společnosti nástupnické, tak lze považovat za mimořádný. Jelikož dojde k přechodu portfolia zákazníků, majetku i zaměstnanců na nástupnickou společnost pouze úkony na straně nástupnické a zanikajících společností bez nutnosti součinnosti třetích stran.

Celá řada fúzí však může postrádat i jakýkoli z výše uvedených zájmů a ekonomickou racionalitu fúze vůbec. Ekonomická teorie známá jako „budování impéria“ (*empire building*) předpokládá, že jedním z hlavních důvodů snahy managementu společností o realizaci fúzí a akvizic je touha po řízení větších, tržně i společensky větších a významnějších korporací.⁴⁹ Fredericks a Arata se domnívají, že i fúze bez reálného ekonomického efektu mají z pohledu managementu pozitivní vliv na jejich postavení a odměny, přestože pro vlastníky nevede k žádnému přínosu.

3.3.5. Vymezení typových variant fúze

Fúze lze charakteristicky rozdělit podle dvou základních metrik, a to podle typu fúze a teritoriality fúze. Mezi typy fúzí řadíme dále rozvedenou fúzi sloučením, a fúzi splynutím. Předmětem otázky teritoriality je pak skutečnost, zdali je fúze realizována vnitrostátně, tedy mezi subjekty se sídlem v ČR, nebo mezinárodně, tedy za účasti subjektů ve více státech.

V této práci bude, vzhledem k jejímu tématu, rozebrána stran teritoriality pouze vnitrostátní fúze.

3.3.5.1. Fúze sloučením

Problematika fúze sloučením je upravena v § 61 PřemZ, a to následující legální definicí:

- (1) *Fúzí sloučením dochází k zániku společnosti nebo družstva nebo více společností nebo družstev a přechodu jmění zanikající společnosti nebo družstva na nástupnickou společnost nebo družstvo; nástupnická společnost nebo družstvo vstupuje do právního postavení zanikající společnosti nebo družstva, nestanoví-li zvláštní zákon něco jiného.*
- (2) *Za fúzi sloučením se též považuje, jestliže se slučuje zanikající akciová společnost nebo společnost s ručením omezeným s nástupnickou akciovou*

⁴⁹ FREDERICKS, R., ARATA, J.. *Annual Banking Industry Compensation Review*, Montgomery Securities, 1987.

společností nebo společností s ručením omezeným, která je jejím jediným společníkem.

Fúzí sloučením se tedy myslí proces, kdy existující společnost, v rámci fúze označována jako nástupnická, doslova převezme veškeré jmění zanikající společnosti spočívající v jejím majetku, právních vztazích, souboru závazků a pohledávek, zaměstnanců atp. Souhrnně tedy vše zanikající společnosti náležící, či ji zavazující, a to tak, že na její místo vstoupí jako univerzální právní nástupce a zanikající společnost zanikne. Nástupnická a zanikající společnost vůči sobě navzájem mohou⁵⁰, ale nemusí být v postavení mateřské a dceřiné společnosti.

Z povahy procesu fúze sloučením musí existovat právě jedna nástupnická společnost a minimálně jedna zanikající společnost. Tam, kde se hovoří o zanikající společnosti lze rovněž hovořit o zanikajících společnostech, pro proces realizace prakticky není významné, kolik společností je v postavení zanikajících. S ohledem ke zmíněné skutečnosti, že mezi zanikající a nástupnickou společností jde o princip univerzální sukcese je principiálně vyloučeno, aby nástupnických společností mohlo být více, neboť by se muselo ze zanikající společnosti ve směru k nástupnickým jednat o singulární sukcesí konkrétních vztahů, což je v případě fúze vyloučeno.

Pro přesnost si zde autor dovoluje poznamenat, že situace, kdy existuje více nástupnických společností z jedné původní společnosti, je příhodné užít buďto proces rozdělení rozštěpením⁵¹, kdy dochází k zániku původní společnosti a rozdělení do vícero společností, případně proces odštěpení⁵² odlišující se od rozštěpení tím, že původní společnost nezaniká a odštěpuje se pouze její část či části, nebo zcela jiné instituty práva, např. koupi závodu či jeho části⁵³.

Z § 63 odst. 1 PřemZ pak plyne, že účastníky fúze sloučením jsou nástupnická společnost a společnosti zanikající.

⁵⁰ § 61 odst. 2 PřemZ: „Za fúzi sloučením se též považuje, jestliže se slučuje zanikající akciová společnost nebo společnost s ručením omezeným s nástupnickou akciovou společností nebo společností s ručením omezeným, která je jejím jediným společníkem.“

⁵¹ § 243 odst. 1 písm. a) PřemZ.

⁵² § 243 odst. 2 písm. b) PřemZ.

⁵³ Koupí závodu ve smyslu §§ 2175-2183 OZ se myslí nabytí závodu spočívajícího v souboru majetku, zaměstnanců, obchodních kontraktů a všeho dalšího, co k závodu náleží od jiné společnosti.

3.3.5.2. Zjednodušená fúze

Princip zjednodušené fúze lze použít v případě fúze dceřiné společnosti jako zanikající společnosti a její mateřské společnosti jako společnosti nástupnické.⁵⁴ Obdobně jej lze užít i v případě společnosti tzv. vnukovské, tedy za situace, kdy je mateřská společnost stoprocentním vlastníkem společnosti dceřiné, a dceřiná společnost je stoprocentním společníkem další společnosti, tedy společnosti vnukovské. Z povahy pojmového vymezení zjednodušené fúze je dále popsán postup možný jen v případě fúze sloučením.

Ustanovení § 95b odst. 1 PřemZ v případě zjednodušené fúze redukuje požadavky stran schválení fúze takto: „*Je-li nástupnická společnost jediným společníkem příslušné zanikající společnosti a v důsledku fúze nemá dojít ke změně společenské smlouvy nebo zakladatelské listiny nástupnické společnosti, nevyžaduje se schválení fúze valnou hromadou, jediným společníkem ani společníky příslušných zúčastněných společností. To platí i v případě, že jediným společníkem příslušné zanikající společnosti je jiná zanikající společnost.*“

Smysl takové úpravy je zřejmý. Zjednodušuje realizaci fúze o zjevně redundantní úkony v případě naplnění základní podmínky stoprocentního společníka zanikající společnosti. Takovými úkony jsou např. schválení ze strany nástupnické společnosti, které by bylo zjevně nadbytečné, když její statutární orgán již projevil vůli realizace fúze podpisem projektu. Postrádalo by tedy smysl, aby ten samý statutární orgán ten samý projekt schvaloval v obdobné formě znovu. Dostál⁵⁵ uvádí, že samotná realizace fúze v případě univerzální sukcese jmění zanikající společnosti do společnosti nástupnické pak ani na vlastnickou strukturu nástupnické společnosti nemá pozitivní či negativní vliv, neboť jde jen o pouhé přeskupení majetku.⁵⁶

⁵⁴ Tento typ přeměny, kdy mateřská společnost jako nástupnická fúzí sloučením pojme dceřinou společnost jako zanikající se obecně v segmentu M&A označuje anglicky též jako „upstream merger“.

⁵⁵ DOSTÁL, Ondřej. *Vnitrostátní fúze kapitálových společností: Problémy zmocnění a způsoby jejich řešení*. Praha, 2017. Rigorózní práce. Univerzita Karlova v Praze, s. 68.

⁵⁶ Tento názor autor této práce považuje za správný, avšak zjednodušený. Lze zcela přisvědčit, že přeskupením majetku nedochází ke změně hodnoty nástupnické společnosti, je však ale třeba přihlídnout i k rizikům, která mohou vzniknout nástupnické společnosti univerzální sukcesí v důsledku fúze, a která by jinak nevznikla. Zmínit lze např. případ účast zanikající společnosti na soudním sporu, kdy by v případě neúspěchu ve sporu došlo k takovým následkům pro zanikající společnost, že by nastal její úpadek. Nástupnická společnost by tím, nebýt fúze, nebyla nijak ohrožena, maximálně by hodnota zanikající společnosti byla nulová. Realizací fúze však může dojít k tomu, že nástupnická společnost bude mít podstatně větší jmění, které bude v důsledku univerzální

Je na místě upozornit, že ačkoli zákon nevyžaduje schválení zjednodušené fúze valnou hromadou, je třeba vzít v potaz postup podle § 95b odst. 2 PřemZ: „v případě že společníci, jejichž vklady dosahují alespoň 5 % základního kapitálu nástupnické společnosti mají právo požadovat svolání valné hromady nástupnické společnosti za účelem schválení fúze. Samotný nesouhlas těchto minoritních společníků pochopitelně nevede k nemožnosti realizace fúze, ale dává minoritním společníkům možnost působení na ostatní společníky, vyjádření svých postojů k fúzi, případně žádat další informace.“

3.3.5.3. Akvizice s využitím SPV

Při velkých akvizičních transakcích dochází často k založení tzv. akviziční SPV⁵⁷.

SPV se používá jako jednoúčelová, primárně ekonomicky neaktivní společnost, ve které drží podíl koncoví vlastníci a do které jsou před vlastní realizací transakce shromážděny zdroje k její realizaci – prostředky vlastníků, financování atp. Tato společnost následně nabude podíl v obchodní společnosti, kterou koncoví vlastníci mají zájem koupit z již připravených finančních zdrojů, kterými disponuje, a nakonec s nabytou společností fúzuje. Obdobně specifikuje princip SPV Jedwabny: „*In the case of the leverage finance transactions financing is usually provided to a special purpose vehicle (SPV) that acquires shares in a target entity. Following the acquisition, SPV is usually merged with the target entity. As debt financing is to be repaid from cash-flows generated by the target entity, finance documentation provides for a number of obligations and restrictions in respect of the business activity of the target company and SPV.*“⁵⁸

3.3.5.4. Příklad realizované fúze sloučením

Typický příklad důvodu k realizaci fúze sloučením může být situace, kdy společnost koupí konkurenční společnost, avšak jejím zájmem není udržování např. více značek ve smyslu vzájemných konkurencí, ale posílení značek mateřské společnosti a hromadný převod zákaznického a zaměstnaneckého kmene, rovněž majetkového portfolia do mateřské společnosti. Ne vždy je též možné zachovat

sukcese ohroženo v podstatně větším rozsahu, než kdyby pouze přišla o hodnotu nástupnické společnosti.

⁵⁷ SPV je zkratkou anglického pojmu *special purpose vehicle*, volně přeloženo jako projektová akviziční společnost.

⁵⁸ JEDWABNY, Tomasz. *Acquisition finance*. JedwabnyLegal [online]. [cit. 2020-12-27]. Dostupné z: <https://www.jedwabnylegal.com/practices/acquisition-finance>

původní značku užívanou nabytou společností, např. s ohledem na jeho užívání původní mateřskou společností na jiných trzích mimo území ČR.

Jako jednu z takových fúzí lze zmínit např. fúzi sloučením společnosti Vodafone Czech Republic a.s. („Vodafone“) a UPC Česká republika, s.r.o. („UPC“), kdy společnost Vodafone nabyla stoprocentní obchodní podíl ve společnosti UPC a rozhodla se⁵⁹, že veškeré služby UPC integruje pod značku Vodafone. Společnost UPC pak zanikla bez likvidace fúzí se společností Vodafone ke dni 1. 4. 2020⁶⁰, v důsledku čehož došlo k univerzální sukcesi, např. zákazníci i zaměstnanci UPC se stali zákazníky Vodafone, veškeré obchodní vztahy přešly z UPC na Vodafone atd.

Sledované důvody fúze lze v daném konkrétním případě sledovat minimálně čtyři:

- Marketingové: Sjednocení značky a pokračování služeb pod jedním názvem.
- Ekonomické: Menší provozní náklady na jeden management a zaměstnance jedné společnosti než zcela oddělené fungování dvou společností. Výsledkem je tedy integrace jedné společnosti do druhé s cílem redukce či odstranění duplicitních prvků.
- Právní: Snadný převod veškerých právních vztahů z jednoho právního subjektu do druhého bez nutnosti součinnosti třetích stran vč. např. zákazníků a zaměstnanců.
- Smluvní: Původní vlastník UPC (skupina Liberty Global) používá značku UPC na dalších trzích (Slovensko, Polsko), přičemž ze strany skupiny Liberty Global existoval zájem, aby značku UPC využívala nadále jen ona a jí ovládané subjekty.

3.3.5.5. Fúze splynutím

Právní úprava fúze splynutím se nachází v § 62 PřemZ, a to následující legální definicí:

⁵⁹ *Vodafone se spojuje s UPC a dělá další krok k budování gigabitové společnosti* [online]. [cit. 2020-12-07]. Dostupné z: <https://www.vodafone.cz/o-vodafone/o-spolecnosti/pro-media/tiskove-zpravy/detail/vodafone-se-spojuje-s-upc-a-dela-dalsi-krok-k-budo/>

⁶⁰ *Úplný výpis z obchodního rejstříku UPC Česká republika, s.r.o.* [online]. [cit. 2020-12-07]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=470181&typ=UPLNY>

„Fúzí splynutím dochází k zániku dvou nebo více společností nebo družstev a přechodu jejich jmění na splynutím vzniklou nástupnickou společnost nebo družstvo; nástupnická společnost nebo družstvo vstupuje do právního postavení zanikajících společností nebo družstev, nestanoví-li zvláštní zákon něco jiného.“

Jde tedy o spojení nejméně dvou společností, které splynutím zaniknou a na místo nich vznikne jediná nová. Nová společnost je pak univerzálním právním nástupcem všech zanikajících společností. V případě fúze splynutím jsou, na rozdíl od fúze sloučením, účastníky pouze zanikající společnosti, neboť nástupnická společnost vzniká až samotným okamžikem zápisu fúze do obchodního rejstříku.

Obdobně, jako u fúze sloučením, i u fúze splynutím platí, že nástupnická společnost zcela absorbuje jmění společností zanikajících, a není možné selektivně rozdělit jmění zanikajících společností do více společností nástupnických, případně jen vyčlenit část činnosti do nástupnické společnosti. V takovém případě by šlo o rozdělení rozštěpením, kdy by došlo k „odtržení“ části existující společnosti a jeho „připojení“ k jiné existující společnosti, případně konstituci společnosti zcela nové.

3.3.5.6. Příklad realizované fúze splynutím

Ze zjištění autora je patrné, že fúze splynutím nejsou v ČR příliš časté. Naprostá většina realizovaných fúzí jsou fúze sloučením, kdy „hlavní“ nástupnická společnost je zachovaným středobodem a dochází k redukci množství společností „okolo“.

Důvod, proč přistoupit k fúzi splynutím namísto sloučením, je patrně důraz na nový, společný start více slučovaných společností, které se za účelem např. tržní konsolidace rozhodly působit společně, cílem může být např. širší rozpětí nabídky zboží či služeb. Z pohledu vlastnické struktury nedochází k pohlcení jedné společnosti druhou, ale k jejich sloučení do jedné, v důsledku čehož je transakce obvykle spojena s určitým výměnným poměrem podílů či akcií. Do faktické míry tedy, jak velký podíl budou mít vlastníci původních společností na společnosti nové.

Jako příklad fúze splynutím se autor proto rozhodl zmínit, stran hodnoty společností jednu z největších fúzí vůbec, a to britských farmaceutických konglomerátů Glaxo Wellcome („Glaxo“) a SmithKline Beecham („SmithKline“) v nástupnickou společnost GlaxoSmithKline, realizovanou v roce 2000. Jak je patrné rovněž z britského obchodního rejstříku Companies House, sama společnost

GLAXOSMITHKLINE PLC s registračním číslem 03888792 vznikla až 6. 12. 1999⁶¹, ačkoli původní společnost Glaxo vznikla roku 1893 a společnost SmithKline roku 1848. Společnosti Glaxo i SmithKline tedy splynutím zanikly a vznikla jediná nová nástupnická společnost GLAXOSMITHKLINE PLC.

3.3.5.7. Kombinace fúze a dalších typů přeměn

Často diskutovanou otázkou, vedenou dle názoru autora především ekonomickými důvody ohledně nákladů na realizaci fúze, je otázka kombinace typů přeměn. V takové kombinaci například může dojít k současné realizaci fúze sloučením, kde je společnost nástupnickou, a současně rozdělením odštěpením, kde se část této nástupnické společnosti odděluje do nové společnosti. Šafránek a kol.⁶² k tomu zastávají názor, že není možná kombinace druhů přeměn, které nejsou výslovně určeny v § 1 odst. 2 PřemZ, avšak v praxi k takovým přeměnám dochází a jsou úspěšně zapisovány do obchodního rejstříku.

Autor této práce je s názorem Šafránka a kol. zcela ve shodě, neboť vzhledem ke konstitutivnímu charakteru zápisu fúze do obchodního rejstříku nelze činit další přeměny, aniž by došlo k dokončení dřívější, neboť poměry účastníků přeměny mohou být změněny v důsledku dřívější, dosud nezapsané přeměny, a další projekt, případně dokonce pojetí více přeměn v rámci jednomu projektu, by tak zcela nezbytně pracovalo se stavem, který je přinejmenším neaktuální.

⁶¹ GLAXOSMITHKLINE PLC - Companies House [online]. [cit. 2020-11-06]. Dostupné z: <https://find-and-update.company-information.service.gov.uk/company/03888792>

⁶² ŠAFRÁNEK, Jan, LAŠTOVIČKOVÁ, Lola, PODŠKUBKA, Tomáš, PĚSNA, Lukáš, HLAVÁČ, Jiří. *Zákon o přeměnách obchodních společností a družstev*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Praktický komentář. ISBN 978-80-7552-914-5 (s. 3).

4. Proces fúze dle zákona o přeměnách

4.1. Rozhodný den

Rozhodný den je jedním z nejdůležitějších okamžiků fúze a má především účetní význam. Jeho právní úprava se nachází jednak v § 10 odst. 1 PřemZ, jednak v § 176 odst. 1 OZ. Jeho významnost spočívá především v tom, že slouží jako bod určení, od kterého se považuje z účetního pohledu jednání zanikajících společností za jednání na účet nástupnické společnosti⁶³

OZ v § 176 odst. 1 k tomu uvádí: *Při přeměně musí být stanoven rozhodný den, od něhož se jednání zanikající právnické osoby považuje z účetního hlediska za jednání uskutečněné na účet nástupnické právnické osoby*, a dále určuje v § 176 odst. 2 povinnost zanikající společnosti ke dni předcházejícímu rozhodný den sestavit účetní závěrku. Nástupnická společnost pak k rozhodnému dni sestavuje zahajovací rozvahu.

Důvodem *prima facie* komplikované úpravy rozlišující právní a účetní důsledek přeměny je prozaický. Zatímco účinnost přeměny nastává k okamžiku jejího zápisu do obchodního rejstříku, který nelze s jistotou určit, z hlediska účetnictví je potřeba již předem znát tento okamžik, a to přesně a s jistotou.⁶⁴

Okamžik rozhodného dne je tak čistě na dohodě zúčastněných osob v projektu fúze a je tedy od podpisu fúze postaven zcela na jisto. PřemZ navíc dává v § 10 odst. 3 poměrně značný prostor pro jeho stanovení, a to tak, že musí nastat nejpozději ke dni zápisu do fúze do obchodního rejstříku, přičemž předcházet může tento den maximálně o 12 měsíců.

Z toho vyplývá, že rozhodný den může být stanoven i řadu měsíců po vzniku projektu fúze. Zákon predikuje i situaci, že bude stanoven až po okamžiku zápisu fúze, v takovém případě je však takové stanovení neúčinné a za rozhodný den se považuje den zápisu fúze do obchodního rejstříku.

⁶³ ŠAFRÁNEK, Jan, LAŠTOVIČKOVÁ, Lola, PODŠKUBKA, Tomáš, PĚSNA, Lukáš, HLAVÁČ, Jiří. *Zákon o přeměnách obchodních společností a družstev*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Praktický komentář. ISBN 978-80-7552-914-5 (s. 19)

⁶⁴ K tomu rovněž viz ČERNÁ, Stanislava, Ivana ŠTENGLOVÁ a Irena PELIKÁNOVÁ. *Právo obchodních korporací*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-735-5, s. 255: „Okamžik, ve kterém dojde k zápisu přeměny do obchodního rejstříku a kdy tak nastanou její právní účinky, nelze dopředu s jistotou určit. To je nepraktické z hlediska účetnictví. Zákon proto zavádí institut rozhodného dne.“

Rozhodný den může být stanoven rovněž abstraktně. Tedy tak, že je ke dni předcházejícímu zápisu dne fúze do obchodního rejstříku, či přímo ke dni zápisu fúze, čímž se však stírá popsaná účetní výhoda pevně stanoveného data.

Jako velmi příhodné se jeví zvolit rozhodný den k prvnímu dni kalendářního či hospodářského roku, ke kterému dochází k sestavení závěrek nezávisle na realizaci fúze. Jak bylo ale již zmíněno, určení rozhodného dne je v mezích zákona v pravomoci zúčastněných společností, jak uvádí rovněž Sedláček⁶⁵.

4.2. Konečná účetní závěrka a zahajovací rozvaha

Všechny na fúzi zúčastněné společnosti mají povinnost sestavit konečnou účetní závěrku ke dni předcházejícímu rozhodnému dni. Je-li rozhodný den stanoven tak, že odpovídá konci účetního roku, obvykle k 31. 12. příslušného roku, je možno jako konečnou účetní závěrku užít řádnou závěrku, je-li stanoven k jinému datu, pak je třeba sestavit mimořádnou účetní závěrku.

Legální definici přináší § 3 odst. 3 písm. a) a b) zákona o účetnictví:

„Účetní období při přeměně účetní jednotky

a) začíná pro nezanikající účetní jednotku rozhodným dnem stanoveným postupem podle zvláštního právního předpisu a končí posledním dnem účetního období, ve kterém nastaly právní účinky přeměny,

b) končí pro zanikající účetní jednotku dnem předcházejícím rozhodnému dni stanovenému postupem podle zvláštního právního předpisu.“

Pokud má jakákoli ze zanikajících společností či nástupnická společnost povinnost ověření závěrky auditorem, pak tuto povinnost mají všechny na fúzi zúčastněné společnosti, a to včetně ověření zahajovací rozvahy auditorem.⁶⁶

K rozhodnému dni pak dochází k otevření účetních knih u nástupnické společnosti (§ 17 odst. 3 ZOÚ), a vypracování zahajovací rozvahy. V případě fúze splynutím nástupnická společnost sestavuje zahajovací rozvahu až svého vzniku ve

⁶⁵ SEDLÁČEK, Jaroslav. *Účetnictví přeměn obchodních korporací*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-508-1., s. 79-80.

⁶⁶ ŠEBESTÍKOVÁ, Viola. *Fúze kapitálových společností*. Verlag Dashöfer, nakladatelství, spol. s r. o. [online]. [cit. 2020-12-25]. Dostupné z: <https://www.du.cz/33/fuze-kapitalovych-spolecnosti-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EiR3VPBTDEJTa6bpjq6eJKY/>

smyslu § 17 odst. 1 ZOÚ obdobně, jako by šlo o novou společnost, nezávisle na fúzi.

4.3. Projekt fúze

4.3.1. Základní vymezení a právní úprava

Projekt fúze je obligatorním dokumentem se zcela významným významem pro realizaci fúze. Jeho obsahem jsou podstatné informace relevantní k připravovanému projektu. Obecná právní úprava projektu přeměny je obsažena v § 14-15 PřemZ. Relevantní úprava pro přeměnu formou fúze, výčet a rozsah obligatorních údajů je stanoven v § 70 odst. 1 PřemZ.

Výčet údajů je taxativní, projekt musí zásadně tyto informace obsahovat, avšak není pevně ohraničen, dle uvážení účastníků fúze mohou být tyto informace rozvedeny detailněji, případně objasněny a vysvětleny v dalších ustanoveních projektu, která zákon taxativně neurčuje. Absence kteréhokoli z povinně uváděných údajů znamená neplatnost projektu fúze, jejímž důsledkem je nemožnost fúzi zapsat do obchodního rejstříku. Jde o vadu, která je v pozdějších fázích realizace fúze, tedy např. po jejím schválení valnou hromadou, nezhojitelná a způsobuje nutnost zahájit realizaci znovu. Společnost musí vypracovat opravený projekt, opětovně realizovat informační povinnosti a schválení, kdy tyto povinnosti budou dále rozvedeny v následujících sekcích této práce.

Projekt fúze je právním jednáním osob zúčastněných na fúzi (§ 545 OZ)⁶⁷. V případě fúze sloučením společnosti nástupnické a společnosti či společností zanikajících. V případě fúze splynutím pouze zanikajících společností, neboť nástupnická společnost vzniká až jako důsledek realizované fúze jejím dokončením. V době realizace splynutím tak nástupnická společnost neexistuje a nemůže být účastníkem fúze.

Projekt vyhotovují osoby zúčastněné na přeměně společně, a přestože jde primárně o povinnost statutárního orgánu, je poměrně běžné, že projekt přeměny fakticky připravují další či jiné osoby, a to především s ohledem na obsáhlost a

⁶⁷ ŠAFRÁNEK, Jan, LAŠTOVIČKOVÁ, Lola, PODŠKUBKA, Tomáš, PĚSNA, Lukáš, HLAVÁČ, Jiří. *Zákon o přeměnách obchodních společností a družstev*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Praktický komentář. ISBN 978-80-7552-914-5 (s. 158) používá rovněž určení projektu fúze jako smlouvu uzavřenou mezi zúčastněnými společnostmi.

složitost problematiky a naprosto zásadní důsledky přeměny do sféry zúčastněných společností i jejich společníků.

Projekt fúze je tak smlouvou *sui generis*, jejímiž účastníky jsou shora definované obchodní společnosti⁶⁸, a jde o právní jednání formální a nominální v smyslu § 14 odst. 1 PřemZ.

Je na místě okrajově zmínit, že projekt fúze není smlouvou mezi společnostmi a společníky, ale pouze mezi zúčastněnými společnostmi, jak je v práci uvedeno výše a jak shodně vyjadřuje názor Dědič⁶⁹.

4.3.2. Náležitosti projektu fúze

Obligatorní náležitosti projektu fúze definuje § 70 PřemZ a § 88 odst. 1 a 4 PřemZ, a to tak, že projekt fúze obsahuje alespoň:

1. obchodní firmu, sídlo, identifikační číslo a právní formu všech společností zúčastněných na fúzi sloučením, v případě fúze splynutím totéž vyjma identifikačního čísla nástupnické společnosti, které se přiděluje až zápisem do obchodního rejstříku,
2. výměnný poměr podílů společníků zanikající společnosti, vyjma případů, kdy nedochází k výměně podílů,
3. pokud k výměně podílů dochází a vzniká nárok na případný doplatek, pak určení jeho výše a doby splatnosti,
4. rozhodný den fúze,
5. práva, která nástupnická společnost poskytne vlastníkům dluhopisů, popřípadě opatření, jež jsou pro ně navrhována,
6. den, od kterého vzniká právo na podíl na zisku společníkům nástupnické společnosti z vyměněných podílů a případné zvláštní podmínky týkající se tohoto práva, pokud existují,
7. všechny zvláštní výhody, které jedna nebo více zúčastněných společností poskytne členům statutárního orgánu, nebo členům dozorčí rady, pokud se zřizuje, nebo komukoli z nich, a znalci, případně znalcům

⁶⁸ DVOŘÁK, Tomáš. *Přeměny obchodních korporací*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Vědecké monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-803-1 (s. 27).

⁶⁹ BEJČEK, Josef a Jaromír KOŽIAK, ed. *Pocita Petru Hajnovi k 75. narozeninám*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 978-80-7357-510-6 (s. 66): *Nesdílím ani názor, že projekt přeměny je smlouvou mezi společníky a společnostmi. To, že společníci schvalují projekt přeměny, ještě neznamená, že musí být smluvními stranami, i když jim práva a povinnosti z projektu přeměny vznikají nebo se mění či zanikají.*

přezkoumávajícímu projekt fúze; přitom se zvlášť uvede, komu je tato výhoda poskytována a kdo a za jakých podmínek ji poskytuje,

8. při fúzi splynutím společenská smlouva nástupnické s.r.o. a osobní údaje fyzických osob (jména a příjmení, adresa trvalého pobytu) a/nebo právnických osob (obchodní firma, sídlo, identifikační číslo), které budou členy statutárního orgánu a případně fakultativně zřizované dozorčí rady.

Při fúzi sloučením změny v zakladatelském právním jednání nástupnické s.r.o., nejsou-li v projektu fúze sloučením žádné změny uvedeny, má se za to, že se zakladatelské právní jednání nástupnické společnosti nemění.

Při stanovení výměnného podílu pak musí projekt fúze obsahovat obligatorní údaje dle § 88 odst. 1 PřemZ:

1. o výši vkladu, rozsahu splnění vkladové povinnosti a výši podílu každého společníka v zúčastněné společnosti před zápisem fúze do obchodního rejstříku,
2. o tom, zda podíl společníka zanikající společnosti podléhá výměně, nebo o tom, že jeho účast zaniká, je-li tato skutečnost známa v době vyhotovení projektu fúze, s uvedením důvodu,
3. o tom, zda se mění výše vkladu nebo podílu dosavadního společníka nástupnické společnosti při fúzi sloučením, a
4. o výši vkladu, rozsahu splnění vkladové povinnosti a výši podílu každého společníka, jehož podíl se vyměňuje, v nástupnické společnosti po zápisu fúze do obchodního rejstříku.

Je na místě rovněž zdůraznit, že dle § 88 odst. 1 PřemZ, vydala-li zúčastněná společnost kmenové listy, nebo mají-li být vydány nástupnickou společností po fúzi, uvede se tato skutečnost k projektu fúze ohledně každého podílu, na nějž byl vydán nebo má být vydán kmenový list. Má-li dojít v souvislosti s fúzí k výměně kmenových listů, nebo jen k jejich vrácení nebo jen jejich vydání, uvede se v projektu fúze způsob a doba pro jejich odevzdání nebo jen pro převzetí nově vydávaných kmenových listů.

Jak bylo představeno v předchozí části této práce, projekt fúze sloučením může být též vypracován jako zjednodušený, k čemuž Dvořák uvádí: „*Jestliže je*

nástupnická s.r.o. jediným společníkem zanikající s.r.o. nebo jestliže nedochází k výměně podílu žádného společníka zanikající s.r.o. za podíl v nástupnické s.r.o. z jakéhokoli právního důvodu, může projekt fúze sloučením s.r.o. obsahovat pouze obligatorní náležitosti dle § 88 odst. 2 PřemZ.“⁷⁰

4.3.3. Podpis projektu fúze

Jak bylo předestřeno dříve, projekt přeměny vypracovávají společnosti zúčastněné na přeměně, resp. jejich statutární orgány⁷¹. Související otázkou je však spektrum fyzických osob oprávněných k podpisu projektu přeměny. Lze souhlasit s Dvořákem⁷², že projekt zásadně nemůže podepsat prokurista, avšak nepochybně může projekt podepsat i osoba k tomu výslovně zmocněná, kdy se typicky může jednat např. o advokáty zajišťující komplexní právní servis související s realizací fúze.

Absence oprávnění prokuristy vyplývá z § 450 odst. 1 OZ, který stanovuje, že podnikatel udělením prokury zmocňuje prokuristu k právním jednáním, ke kterým dochází při provozu obchodního závodu. Fúzi celé obchodní korporace však v žádném případě nelze považovat za provoz obchodního závodu. To samozřejmě nevylučuje, aby prokurista podepsal projekt fúze nikoli z titulu výkonu prokury, ale na základě zmocnění statutárním orgánem společnosti.

4.4. Společenská smlouva nástupnické společnosti při fúzi splynutím

S ohledem na skutečnost, že charakteristikou fúze splynutí je zánik všech zúčastněných společností a vznik jedné nové nástupnické společnosti vzniká nutnost sepsání zakladatelského právního jednání – společenské smlouvy. Ta, na rozdíl od společenské smlouvy sepsované notářem při vzniku nové společnosti standardním způsobem mimo fúzi, neobsahuje údaje, které by byly vzhledem k fúzi obsoletní. Tedy určení prvních členů statutárního orgánu a případně fakultativně vzniklé dozorčí rady, ani určení správce vkladu a analogicky ani dobu pro splnění povinnosti složení vkladu do základního kapitálu, pokud byla vkladová společnost

⁷⁰ DVOŘÁK, Tomáš. *Přeměny obchodních korporací*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Vědecké monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-803-1 (s. 176)

⁷¹ § 15 odst. 1 PřemZ: Projekt přeměny vyhotoví osoby zúčastněné na přeměně nebo správní rada. Je-li osobou zúčastněnou na přeměně osoba právnická, zabezpečuje splnění této povinnosti statutární orgán. Projekt přeměny podepisují všechny osoby zúčastněné na přeměně.

⁷² Op. cit. sub 70, s. 28: *Nikdo jiný než jeden nebo více členů statutárního orgánu za právnickou osobu projekt přeměny podepsat nemůže, neboť pouze statutární orgán má generální jednatelskou působnost; nikdo jiný tak učinit nemůže (ani prokurista ne).*“

splněna u zanikajících společností, což vyplývá z § 96 PřemZ.⁷³ Pokud však vkladová povinnost v zanikající společnosti splněna před vyhotovením projektu fúze splněna nebyla, projekt fúze musí obsahovat způsob a dobu pro její splnění.

4.5. Informační povinnosti statutárních orgánů

Cílem stanovení informačních povinností tak, jak je upravuje § 33 a násl. PřemZ obecně, resp. § 93 a 93a PřemZ pro společnosti s ručením omezeným, je především zvýšit transparentnost fúze, a to z pohledu společníků, věřitelů, ale i jakýchkoli dalších třetích osob.

Obecně informační povinnost společnosti vůči třetím stranám není doménou jen zákona o přeměnách, ale v obdobných formách se vyskytuje napříč celou zákonnou úpravou obchodního práva. Jako příklad lze zmínit povinnost společnosti zveřejňovat účetní závěrky ve sbírce listin, zveřejňovat audity účetních závěrek, či zveřejňovat zápisy z valných hromad tamtéž.

4.5.1. Informační povinnost vůči společníkům

Informace, které by měly být společníkům poskytnuty nejméně s dvoutýdenním předstihem před konáním valné hromady, kde má být fúze samotná schvalována, zákon vymezuje jako projekt fúze, dále účetní závěrky všech zúčastněných společností, a zahajovací rozvahu vznikající společnosti, předchází-li rozhodný den datu konání valné hromady. Pokud vyžaduje zákon, tak navíc mezitímní účetní závěrku a zprávu auditora, společnou zprávu o fúzi nebo všechny zprávy o fúzi všech zúčastněných společností a znaleckou zprávu o fúzi, nebo všechny znalecké zprávy o fúzi všech zúčastněných společností.

Zákon o přeměnách vytváří poměrně značný prostor, jak celý formální průběh fúze usnadnit, a to především v případě, kdy jsou všechny zúčastněné osoby a jejich společníci v souladu, což se projevuje možností se vzdát celé řady práv vyplývajících z informačních povinností ve smyslu § 7 a § 9 PřemZ, např. vyslovím souhlasu s tím, že se zprávy týkající se přeměny nebudou vypracovány.

Společníci se rovněž mohou vzdát i majetkových práv chráněných informačními povinnostmi, jejichž demonstrativní výčet je obsažen právě v § 7

⁷³ Dvořák k tomu příznačně uvádí, že společníci nástupnické s.r.o. v tomto případě vkladovou povinnost v nástupnické s.r.o. neplatí, protože ji již splnili v zanikajících s.r.o., resp. ve všech zanikajících s.r.o., přičemž odkazuje na usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 12. 2009, sp. zn. 7 Cmo 107/2009.

PřemZ. Patří mezi ně např. vzdání se práva na dorovnání, práva na výměnu podílu při fúzi nebo rozdělení, práva na náhradu škody, práva na podání návrhu na určení neplatnosti projektu přeměny, nebo také, v kontextu předchozího odstavce, práva na zaslání dokumentů při přeměně společnosti s ručením omezeným.

Účelem možnosti vzdání se některých práv je rovněž snížení nákladů na realizaci fúze na straně společnosti, která v případě vůle společníků k takovému jednání nemusí vynakládat nadbytečné náklady, které nemusí být při větším množství zúčastněných společností a více společnících zanedbatelné, samozřejmě za předpokladu, že nejde o situaci, kdy je čerpání některých práv, kterých by se společníci vzdali nezbytné.

Společník může rovněž vyslovit souhlas ve smyslu § 93a odst. 1 PřemZ v tom smyslu, že bude společnost poskytovat všechny informace elektronickými prostředky – např. e-mailem, či na webových stránkách.

Novelou zákona o přeměnách zákonem č. 355/2011 Sb. došlo k zakotvení možnosti zveřejnit všechny listiny na webových stránkách⁷⁴ ve smyslu § 93a odst. 2 PřemZ, čímž se informační povinnost považuje za splněnou a společnost není povinna doručovat společníkům informace v listinné podobě.

4.5.2. Informační povinnosti vůči třetím stranám

Informační povinností je společnost v rámci procesu fúze zatížena i v rámci realizace projektu fúze. Jak bylo zmíněno, účelem je zejména transparentnost vůči třetím stranám a ochraně jejich práv. Zejména jde ve smyslu § 35 PřemZ o věřitele společností zúčastněných na přeměně, kteří mohou přihlásit své nesplacené pohledávky do 6 měsíců ode dne, kdy se zápis přeměny do obchodního rejstříku stal účinným vůči třetím osobám, a mohou požadovat poskytnutí dostatečné jistoty, jestliže se v důsledku přeměny zhorší dobytost jejich pohledávek.

Společnost má možnost vybrat si dvě varianty, jak k poskytnutí informací třetím stranám přistoupit. Ty jsou rozebrány v následujících podkapitolách.

4.5.3. Cesta zveřejnění ve sbírce listin a Obchodním věstníku

„Klasická“ cesta definovaná v § 33 PřemZ vychází z původního znění zákona před novelizacemi a spočívá ve zveřejnění projektu fúze v obchodním

⁷⁴ DĚDIČ, Jan. *Novinky v právní úpravě přeměn obchodních společností a družstev*. Obchodněprávní revue. 1/2012. ISSN 1803-6554 (s. 15).

rejstříku alespoň s měsíčním předstihem před schválením fúze. Dále ve zveřejnění oznámení o uložení projektu přeměny ve sbírce listin a upozornění věřitele na jejich práva vyplývající z § 35 až § 39 PřemZ s minimálně měsíčním předstihem před schválením fúze.

Způsob zveřejnění oznámení pak vyplývá z § 2 PřemZ a myslí se jím zveřejnění v Obchodním věstníku.

Autor této práce považuje tento postup za obsolentní přežitek staré právní úpravy a zároveň za postup zbytečně zvyšující náklady na realizaci fúze, zejména zjednodušené. Zveřejnění v Obchodním věstníku je totiž placenou službou⁷⁵, ke dni závěrky této práce zveřejnění oznámení v rozsahu do jedné normostrany textu zpoplatňuje provozovatel částkou 2500 Kč, nad rozsah jedné normostrany částkou 4900 Kč. Ze zkušenosti autora je přitom reálné do jedné normostrany popsat s předepsanými náležitostmi oznámení pro maximálně tři zúčastněné společnosti, více společností už prakticky vždy překročí rozsah jedné normostrany a částka za zveřejnění oznámení tak činí nezanedbatelných 4900 Kč, s tím, že k uvedeným částkám se přičítá DPH v zákonné výši.

4.5.4. Cesta zveřejnění na webových stránkách

PřemZ dává ve svém § 33a možnost se zveřejnění v obchodním věstníku vyhnout, a to zveřejněním na internetových stránkách, resp. slovy zákona: *Způsobem umožňujícím dálkový přístup, který je pro veřejnost bezplatný, a to tak, aby informace byly dostupné jednoduchým způsobem po zadání elektronické adresy osoby zúčastněné na přeměně.*“ To vše po dobu alespoň jednoho měsíce přede dnem, kdy má být schválena fúze, a nejméně měsíc po jejím schválení či neschválení.

Takto zveřejněný projekt musí být podepsán uznávaným elektronickým podpisem nebo zapečetěn uznávanou elektronickou pečetí⁷⁶ - důvod takové úpravy obsažené v § 33b PřemZ je zřejmý, a to zamezit manipulaci se zveřejněným projektem fúze poté, co je zveřejněn, což je v případě výše popsaného „klasického“ způsobu z povahy věci vyloučeno, jelikož listiny jsou založeny ve sbírce listin na příslušném soudu vedoucím rejstříkový spis zúčastněné osoby.

⁷⁵ Obchodní věstník - ceník [online]. [cit. 2020-12-30]. Dostupné z: <https://ov.ihned.cz/cenik>.

⁷⁶ § 9 odst. 2 zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce.

Poslední podmínkou vyplývající z § 33a odst. 2 PřemZ je zajištění provozu webových stránek tak, že nedojde k souvislému přerušení provozu na dobu déle než 24 hodin, v případě takové situace je povinnost společností přejít na „klasický“ způsob a uložit projekt přeměny nejpozději nejbližší příští pracovní den do sbírky listin, a jakmile to bude možné, zveřejnit informace v Obchodním věstníku.

Pojem „jakmile to bude možné“ zde postrádá konkrétnější časové vymezení a vychází z časového prostoru mezi doručením projektu soudu k založení, a skutečnou realizací tohoto založení na straně soudu tak, že je listina dostupná ve sbírce listin online. Lze tak konstatovat, že na statutární orgán je zde kladena povinnost aktivně ověřovat, zdali již došlo ke zveřejnění v obchodním rejstříku, a jakmile se tak stane, neprodleně objednat zveřejnění v Obchodním věstníku.

S ohledem na skutečnost, že aktivně podnikající společnosti dnes alespoň základní webové stránky obvykle mají, jde často o jejich aktivní komunikační kanál vůči veřejnosti, nepředstavuje pro ně, na rozdíl od obchodního věstníku, zveřejnění projektu fúze na webových stránkách prakticky žádný náklad.

Postup podle § 33a PřemZ autor považuje za postup odpovídající 21. století, včetně možnosti samotnou fúzi využít i marketingově a k aktivní komunikaci obchodním partnerům. Je třeba si uvědomit, že u velkých společností se stovkami až tisíci dodavateli a obchodními partnery je často nezbytná i jejich součinnost, např. od určitého data fakturace nástupnické společnosti, k čemuž je komunikace fúze na webových stránkách s možností dalšího komentáře k projektu velmi vhodná.

Naopak prezentaci fúze způsobem v Obchodním věstníku a založením projektu fúze do sbírky listin, kdy obchodní partneři zjistí v určitém okamžiku, že jejich obchodní partner náhle zmizel, přinese pravděpodobně spíše zmatky a nejasnosti než jistotu dodavatelů o zájmu jejich odběratele na bezproblémovém trvání dosavadních kontraktů.

4.6. Schvalování fúze

Samotný proces schválení fúze je jedním z nejdůležitějších milníků v průběhu realizace celé fúze jako takové. Důvodem, proč tomu tak je, je skutečnost, že jde o poměrně zásadní zásah do sféry jednotlivých společníků. Ani skutečnost, že fúze může být vhodná pro zúčastněné společnosti jako celek, sama o sobě neimplikuje, že takový přínos vnímají všichni společníci stejně a s fúzí

souhlasí. Případně může mezi společníky či jejich skupinami existovat pocit znevýhodnění na úkor jiných. O takových zásazích může být řeč zejména v případech výměny podílů, tedy že podíl v nástupnické společnosti nabývají společníci zanikajících společností v určených poměrech, kdy podíl na nástupnické společnosti je zpravidla menší než podíl na původní, zanikající společnosti.⁷⁷

Sporné otázky schválení fúze se přirozeně netýkají zákonem vyloučených případů, zejména zjednodušené fúze. Při realizaci zjednodušené fúze totiž nedochází k výměně žádných podílů společníků, dochází fakticky pouze přeskupení majetku mezi skupinou a nedochází ke změně poměrů mezi jednotlivými společníky nástupnické společnosti.

Lze tedy ve stručnosti konstatovat, že předmětem schvalování fúze je zejména ochrana společníků a jejich práv, když právě proto rozhoduje v takto zásadní věci právě valná hromada⁷⁸ a zákon tuto kompetenci valné hromadě v § 190 odst. 2 písm. h) svěřuje.

4.6.1. Zákonná úprava schvalování fúze

Právní úprava schvalování fúze se nachází v § 17 až § 20a PřemZ, kdy zákon především konstatuje, že přeměna musí být schválena valnou hromadou společnosti s ručením omezeným a zároveň musí být schválena alespoň třemi čtvrtinami hlasů společníků přítomných na valné hromadě. Tato zákonná podmínka je přitom stanovena jako minimální a může ve společenské smlouvě dále zpřísněna. Zákon výslovně uvádí jako možnost vyžadovat vyšší počet hlasů, nebo splnění dalších požadavků. Pod těmito dalšími požadavky si lze představit například vyšší kvórum s např. nutnou účastí všech společníků na valné hromadě, nebo i jednomyslný souhlas všech společníků. Přitom je třeba zohlednit i § 17 odst. 2 PřemZ, dle kterého platí, že: *„Vyžaduje-li společenská smlouva k některému rozhodnutí vyšší než tříčtvrtinovou většinu hlasů přítomných společníků, vyžaduje se tato většina i pro přijetí rozhodnutí o schválení přeměny.“*

⁷⁷ Výchozí předpoklad je, že podíl v nástupnické společnosti mají v případě fúze sloučením jak společníci původní, nástupnické společnosti, tak společností zanikajících, proto se stejně velký podíl nově dělí mezi více společníků. V případě fúze splynutím pak na nově vznikající nástupnické společnosti mají v různých poměrech společníci zanikajících společností.

⁷⁸ Valná hromada je nejvyšší orgán společnosti (§ 44 odst. 1 ZOK).

4.6.2. Předmět schvalování

Předmětem schvalování přeměny, ve zde uvedených případech přeměny formou vnitrostátní fúze, dochází nezdůvodně k mylné interpretaci předmětu schvalování, a to tak, že schvalován „projekt přeměny“, případně „projekt fúze“. Je však nezbytné zdůraznit, že valná hromada zúčastněných společností neschvaluje pouze projekt přeměny, ale schvaluje i další listiny inherentně související se samotnou fúzí. Jak uvádí Dvořák⁷⁹, jde zejména o účetní závěrky, účastník společností a zahajovací rozvahu nástupnické společnosti.

Správná definice předmětu schválení a samotné schválení je přitom zcela nezbytné pro úspěšnou realizaci fúze, neboť neschválení všech nezbytných dokumentů vede ke skutečnosti, že se na fúzi hledí, jako by schválena valnou hromadou nebyla. Její zápis příslušným rejstříkovým soudem či notářem tak není možný.

4.6.3. Forma schválení fúze a náležitostech zápisu o jednání valné hromady

Nejde-li o zjednodušenou fúzi, jejíž explicitní schválení není ze zákona vyžadováno⁸⁰, musí být dle § 17 odst. 2 PřemZ o rozhodnutí valné hromady o schválení fúze pořízen notářský zápis, jehož přílohou je projekt fúze. S ohledem na to je řádné uvedení veškerých náležitostí v notářském zápise kompetencí a odpovědností notáře.

4.6.4. Přezkum zákonnosti projektu a dalších náležitostí notářem

Notáře lze označit za další subjekt, na který je v rámci fúze delegována část povinností, neboť jedním z jeho prvních úkolů je v rámci procesu fúze sepsání zápisu z valné hromady formou notářského zápisu, jejímž předmětem je schválení fúze ve smyslu § 17 odst. 3 PřemZ.

Úkolem notáře je přezkum veškerých skutečností, jejichž správnost je nezbytná pro dokončení fúze v podobě zápisu do obchodního rejstříku, a to tak, že ve smyslu §23a PřemZ v notářském zápise, resp. zpravidla v jeho závěru, konstatuje, zdali je projekt v souladu s právními předpisy a zakladatelským

⁷⁹ DVOŘÁK, Tomáš. *Přeměny obchodních korporací*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Vědecké monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-803-1 (s. 102)

⁸⁰ Schválení zjednodušené fúze valnou hromadou není ze zákona vyžadováno a souhlas je konkludentně udělen skutečností, že zúčastněné společnosti vyhotovily a podepsaly projekt fúze, když dochází fakticky jen k přeskupení majetku, jak bylo popsáno v příslušné sekci této práce. Neznamená to však, že by schválení valnou hromadou bylo zcela vyloučeno. Nic nebrání tomu, aby valná hromada vyslovila nad rámec zákona souhlas s realizací fúze.

právním jednáním osoby zúčastněné na přeměně, a to jak pozitivně, tak negativně. Tedy že v souladu je, nebo není. Tuto povinnost má notář i v případě, kdy zápis do obchodního rejstříku neprobíhá formou přímého zápisu realizovaného notářem, ale rejstříkovým soudem.

4.7. Zápis fúze do obchodního rejstříku

Zápis fúze do obchodního rejstříku je klíčovým a finálním úkonem v procesu fúze. Dle § 59 odst. 1 PřemZ nastávají pravomocným zápisem fúze do obchodního rejstříku jeho právní účinky a realizace zápisu je tedy naprosto nezbytná pro dokončení fúze. Zápis má konstitutivní účinky.

Zápis fúze do obchodního rejstříku lze realizovat dvěma odlišnými způsoby, přičemž volba je zcela v kompetenci společností podávajících návrh na zápis.

4.7.1. Zápis realizovaný rejstříkovým soudem

Řízení o zápisu je řízením zahájeným na návrh, který se podává k věcně a místně příslušnému soudu podle metodiky určené v § 75 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. Specifikem rejstříkového řízení, jehož předmětem je zápis fúze, je fakt, že návrh může být podán kterémukoli z věcně a místně příslušných rejstříkových soudů pro některou ze zúčastněných společností. Zcela běžně tak může nastat situace, že věcně i místně příslušné jsou dva či více soudů. V případě podání soudu nepřislušnému se postupuje dle o.s.ř. postoupením podání soudu příslušnému.

Způsob zápisu prostřednictvím podání soudu je možno označit nejen za tradiční a po desetiletí jediný možný způsob zápisu, ale s ohledem na aktuální právní úpravu také za způsob, který je dle názoru a zkušenosti autora této práce možno označit za zcela přežitý, jak bude rozvedeno dále.

Návrh na zápis fúze se podává na předepsaném formuláři⁸¹ a řízení podléhá soudnímu poplatku 2000 Kč⁸². Poplatek může být uhrazen jak formou vylepení kolků na předepsaný formulář, tak bankovním převodem k výzvě soudu.

⁸¹ Dle § 18 a násl. zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a § 17 nařízení vlády č. 351/2013 Sb. musí být návrhy na zápis, změnu nebo výmaz zápisu ve veřejném rejstříku, které provádí soud, podány výlučně prostřednictvím elektronicky vyplněného formuláře na internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti, tzv. inteligentního formuláře, který je dostupný online: <https://or.justice.cz/ias/ui/podani>

⁸² Položka 11 odst. 1 písm. c) Sazebníku poplatků, který je přílohou zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích.

Navrhovateli jsou všechny zúčastněné obchodní společnosti a jako jejich zástupce podepisují návrh jejich statutární orgány. Je přitom třeba důsledně dbát na způsob jednání statutárních orgánů jednotlivých společností tak, jak je u všech zúčastněných společností zapsán v obchodním rejstříku: pokud v některé ze zúčastněných společností jednají jednatele společně, případně minimálně několik jednatelů společně, je nutné podepsání návrhu tak, aby bylo způsobu jednání dostáno. Podpisy zástupců navrhovatelů musí být úředně ověřeny, případně může návrh podepsán elektronickými podpisy.

Navrhovatelé mohou být v rejstříkovém řízení zastoupeni společným zástupcem či zástupci. Může se jednat např. o zastoupení advokátem. V takovém případě podepisuje obvykle návrh zvolený zástupce. Vzhledem k tomu, že podpisy musí být ověřeny, musí být i v případě zmocnění úředně ověřen také podpis na předmětné plné moci.

4.7.2. Přímý zápis notářem

Přímý zápis notářem do obchodního rejstříku je způsob, který je dnes nejobvyklejší pro naprostou většinu zápisů do obchodního rejstříku vůbec. Právní úpravu přímého zápisu notářem nalezneme v § 108 až § 118 zákona o veřejných rejstřících. Ten přinášel možnost přímého zápisu již od své účinnosti, 1. 1. 2014, avšak fakticky došlo, především z důvodu nedostatků v technickém řešení na straně Ministerstva spravedlnosti, k možnosti realizace přímých zápisů až v průběhu roku 2015.

Podstatou přímého zápisu je, že notář může provést zápis s účinky zápisu provedeného rejstříkovým soudem (§ 118 ZoVŘ), aniž by bylo nutno vést řízení před rejstříkovým soudem.

Notář může provést přímý zápis pouze za podmínek stanovených tímto zákonem, kdy je zejména nutné, aby:

1. zapisované skutečnosti byly obsaženy v podkladovém notářském zápise⁸³,
2. notářský zápis obsahoval prohlášení notáře o souladu obsahu právního jednání obsaženého v notářském zápise s právními předpisy a se

⁸³ Pojmem „podkladový notářský zápis“ ZoVŘ označuje notářský zápis pro zápis do veřejného rejstříku nebo notářský zápis o rozhodnutí orgánu právnické osoby sepsaných podle jiného zákona, viz § 108 písm. a) ZoVŘ.

zakladatelským jednáním právnické osoby a zároveň byly splněny nezbytné formality,

3. notáři byly předloženy všechny listiny, které zákon pro dané jednání vyžaduje pro zápis do obchodního rejstříku.

Bod 1. je v případě fúze splněn vždy, neboť podkladovým notářským zápisem je v daném případě rozhodnutí valné hromady o schválení projektu fúze, jehož přílohou je projekt fúze. Bod 2. již byl splněn při sepsování notářského zápisu, neboť, jak bylo uvedeno v bodu 4.6.4 této práce, notář obligatorně ověřuje splnění zákonných náležitostí a připojuje svoje vyjádření k projektu fúze již podle PřemZ.

Listiny určené v bodu 3. by musely být předkládány rovněž rejstříkovému soudu⁸⁴, a tedy zápis prostřednictvím rejstříkového soudu by nebyl pro zúčastněné společnosti v tomto směru nijak jednodušší než zápis prostřednictvím notáře.

Notáři náleží za realizaci zápisu do obchodního rejstříku odměna 300 Kč a odměna ve výši 1000 Kč za sepsání notářského zápisu o osvědčení pro zápis do veřejného rejstříku⁸⁵. Dále je notářem účtován soudní poplatek 2000 Kč stejně, jako bylo uvedeno při první uvedené variantě zápisu soudem.

Z praxe autora této práce je třeba poznamenat, že interpretace notářského tarifu stran účtování výše uvedených odměn je značně variabilní napříč jednotlivými notářskými úřady. Část notářů totiž účtuje poplatek ve výši 1000 Kč + 300 Kč za zápis celé fúze nezávisle na počtu zúčastněných společností, část notářů účtuje poplatek ve výši 300 Kč za každou zúčastněnou společnost, a autorovi je znám i případ, kdy notář účtoval celou částku 1000 Kč + 300 Kč za každou ze zúčastněných společností a sepsal notářský zápis o osvědčení pro zápis do veřejného rejstříku pro každou ze zúčastněných společností zvlášť. Za výjimky bohužel nelze označit ani případy, kdy notář navýší částku zápisu o poplatek za

⁸⁴ Pojmem „všechny listiny“ bez bližší specifikace ZoVŘ odkazuje na jiné zákony obsahující relevantní podmínky pro konkrétní zapisované skutečnosti – může se jednat např. o souhlas s umístěním sídla společnosti vystavený vlastníkem nemovitosti, kam má být sídlo umístěno, prohlášení jednatele a jeho souhlas se zápisem do veřejného rejstříku, výpis z rejstříku trestů člena statutárního orgánu apod.

⁸⁵ Poplatky jsou určeny vyhláškou č. 196/2001 Sb., o odměnách a náhradách notářů, správců pozůstalosti a Notářské komory České republiky, ve znění pozdějších novel (notářský tarif), a to v případě odměny notáře 300 Kč podle položky S (*Za zápis do veřejného rejstříku a úhrn úkonů spojených se zápisem*) a 1000 Kč podle položky R (*Za sepsání notářského zápisu o osvědčení pro zápis do veřejného rejstříku*). Částky jsou navýšeny o DPH v případě, že je notář plátcem DPH.

právní pomoc spočívající ve vyplnění inteligentního formuláře pro účely zápisu prostřednictvím soudu, a následně tento návrh předloží sám sobě jako součást žádosti o zápis změn do obchodního rejstříku.

Autor považuje za správný pouze první způsob, tedy účtování 1000 Kč + 300 Kč jedenkrát pro celou fúzi, neboť předmětem sepsání notářského zápisu o osvědčení pro zápis do veřejného rejstříku je ověření obsahu spisu notáře a konstatování, jaké listiny byly pro účely zápisu předloženy a prohlášení notáře, že tyto listiny jsou pro zápis do obchodního rejstříku plně dostačující a splňující zákonem stanovené požadavky, a předmětem poplatku 300 Kč je odměna notáře za skutečnost, že realizuje zápis do rejstříku. Pro zápis celé fúze existuje vždy jediné rejstříkové řízení, na straně soudu vedené pod jedinou spisovou značkou, rovněž v případě zápisu prostřednictvím soudu existuje jediné rozhodnutí o zápisu všech skutečností, neexistuje tedy důvod tento poplatek jakkoli násobit počtem společností, případně úkony realizované notářem provádět opakovaně.

4.7.3. Komparace zápisu rejstříkovým soudem a přímým zápisem notáře

Hodnocení obou variant způsobu zápisu do obchodního rejstříku je podporována do jisté míry subjektivním názorem vyplývajícím z praktických zkušeností autora. Lze však nepochybně říct, že přímý zápis notářem je podstatně komfortnější pro účastníky a eliminující např. odlišné výklady konkrétní otázky mezi soudem a navrhovatelem, jež mohou být důvodem k výzvám soudu k opravě či doplnění návrhu a tím podstatným protahování rejstříkového řízení. Soud přitom nepřezkoumává materiální správnost skutečností obsažených v notářském zápise⁸⁶, neboť garantem zákonnosti je ve smyslu § 23a PřemZ notář, ale pouze formální náležitosti jak notářského zápisu, tak návrhu na zápis změn do obchodního rejstříku.

Rejstříkové řízení ve věci zápisu fúze nemá, na rozdíl od jiných rejstříkových řízení, určenou lhůtu k rozhodnutí⁸⁷, časová prodleva mezi podáním návrhu na zápis a rozhodnutím ve věci tak může činit i několik měsíců. K tomu je

⁸⁶ V případě, že zapisované skutečnosti mají podklad v notářském zápise přiloženém k návrhu, ve smyslu § 92 odst. 1 ZoVŘ soud zkoumá pouze splnění požadavků kladených zákonem na notářský zápis a ev. podmínky vyplývající z případné předechozí mezinárodní fúze, jak ukládá § 91 ZoVŘ.

⁸⁷ Zatímco rejstříková řízení mají obecně stanovenou lhůtu ve smyslu § 96 odst. 1 ZoVŘ, v případě návrhů na zápis přeměny je tato lhůta ve smyslu § 96 odst. 2 ZoVŘ stanovena jen jako „*bez zbytečného odkladu*“. Tato lhůta byla přitom do 31. 12. 2013 stanovena v § 200db OSŘ jako patnáctidenní. Důvod jejího teoretického rozšíření nevyplývá ani z důvodové zprávy, ani komentářů k ZoVŘ, lze se tedy jen domnívat, že patnáctidenní lhůta se ukázala jako příliš striktní. Jako další důvod autor předpokládá riziko fikce zápisu ve smyslu § 98 odst. 1 ZoVŘ, která by v případě fúze mohla mít velmi závažné a nevratné důsledky.

třeba přičíst případné prostoje s vypravením spisu všem navrhovatelům, trvání doručení a následně vyznačení doložky právní moci soudním aparátem.

Naproti tomu v případě přímého zápisu notář z úřední povinnosti formou notářského zápisu o osvědčení pro zápis do veřejného rejstříku ověří veškeré náležitosti a zápis provede tak, že je realizovaný okamžitě, přičemž aktuální výpis po zápisu fúze doručí účastníkům takřkajíc „na místě“, podstatně rychlejší realizace zápisu je rovněž pozitivně ovlivněna komplexním povědomím notáře o daném případě.

5. Další právní otázky související s realizací fúze

5.1. Ochrana práv třetích osob nezúčastněných na fúzi

Zde je na místě subsumovat a analyzovat primárně ochranu práv věřitelů některé ze společností zúčastněných na fúzi. Pohledávky věřitelů mohou existovat z řady různých titulů, od běžného obchodního styku, přes externí financování⁸⁸, po případné závazky vůči orgánům státní správy⁸⁹ a je podstatné poznamenat, že tyto závazky mohou jít za jakoukoli ze zúčastněných společností.

Lze si tedy představit jak scénář, kdy v důsledku fúze vznikne podstatně kapitálově silnější nástupnická společnost, která např. spojí dvě prosperující společnosti v jednu a jakákoli závazky vůči věřitelům budou vymahatelné mnohem lépe než v předchozím stavu, tak scénář, kdy některá ze zúčastněných společností bude ekonomicky v podstatě horším stavu, který může až ohrozit celou nástupnickou společnost a její ekonomickou stabilitu.

Nelze přehlédnout ani skutečnost, že ani fúze jinak prosperujících společností nemusí vést k očekávanému a žádanému úspěchu, jak rovněž uvádí Pelikán⁹⁰.

5.1.1. Informační povinnost ve vztahu k věřitelům

V části této práce věnované informační povinnosti již byla zmíněna povinnost zúčastněných společností s předstihem informovat věřitele o připravované fúzi, a to zveřejněním buď na internetových stránkách společnosti, nebo v obchodním věstníku. Důvodem k takové povinnosti není ohrožení existence pohledávky jako takové, jelikož fúzi nedochází, vzhledem k tomu, že jde o univerzální sukcesi nástupnické společnosti, ke změně v původním závazku či jeho struktuře, ani ve změně postavení stran. Může ale dojít k jejímu ohrožení a snížení bonity nástupnické společnosti vzhledem k sukcesi do závazků ostatních účastníků fúze.

⁸⁸ Externím financováním se zde myslí např. bankovní úvěry, leasingy na stroje, automobily, zápůjčky fyzických či právnických osob apod.

⁸⁹ Může jít o závazky z titulu daňových tvrzení (§ 1 odst. 4 DŘ), závazky z titulu doměřovacího řízení (§ 43 odst. 3 DŘ), sankcí (např. přestupková jednání) a dalších důvodů.

⁹⁰ ČERNÁ, Stanislava, Ivana ŠTENGLOVÁ a Irena PELIKÁNOVÁ. *Právo obchodních korporací*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-747-8735-5 (s. 255).

Povinnost informovat věřitele ze strany zúčastněných povinností je zakotvena v § 33 odst. 1 písm. b) PřemZ, kdy společnosti procházející fúzí musejí informovat věřitele a upozornit je na jejich práva vyplývající z tohoto zákona⁹¹.

Účelem tohoto upozornění není pochopitelně jen pouhé upozornění věřitelům bez dalších konsekvencí, ale i navazující proces spočívající v právu věřitelů na poskytnutí dostatečné jistoty.

5.1.2. Právo věřitelů na poskytnutí dostatečné jistoty

Právo na poskytnutí dostatečné jistoty vyplývá z § 35 odst. 1 PřemZ a jde o právo, které musí věřitel uplatnit do 6 měsíců ode dne zápisu fúze do obchodního rejstříku, resp. následného nabytí účinnosti vůči třetím osobám. Jde o lhůtu prekluzivní, tedy neuplatněním v ní nárok zaniká.

Zatímco § 35 odst. 1 PřemZ uvažuje pouze variantu. uplatnění nároku na dostatečnou jistotu až ex-post po zápisu fúze do obchodního rejstříku, dále § 35 odst. 3 tamtéž otevírá možnost na uplatnění nároku i před zápisem do obchodního rejstříku. Lze předpokládat, že v případě uplatnění před zápisem do obchodního rejstříku by mělo jít o podstatně vyšší míru rizika hraničícího s jistotou, že pohledávka se stane nedobytnou, zatímco v případě jejího uplatnění až po zápisu fúze by se mělo jednat o určité snížení šance na úhradu pohledávky řádně a včas⁹².

Nárok uplatňuje věřitel u zanikající či nástupnické⁹³ společnosti v případě, že nedojde ke vzájemné dohodě na způsobu a realizaci poskytnutí dostatečné jistoty, může se věřitel obrátit ve smyslu § 35 odst. 2 PřemZ na soud, aby o dostatečném zajištění s ohledem na druh a výši pohledávky rozhodl.

Právo na dostatečné zajištění nemají věřitelé vyjmenovaní v § 36 PřemZ. Zjednodušeně řečeno jde o věřitele, jejichž pohledávky zákonodárce považuje za

⁹¹ Podle § 33 odst. 1 písm. b) PřemZ *zveřejní* [zúčastněné společnosti] *oznámení o uložení projektu přeměny do sbírky listin a upozornění pro věřitele na jejich práva podle § 35 až 39 alespoň 1 měsíc přede dnem, kdy má být přeměna schválena způsobem stanoveným tímto zákonem.*

⁹² K tomu srov. ŠAFRÁNEK, Jan, LAŠTOVIČKOVÁ, Lola, PODŠKUBKA, Tomáš, PĚSNA, Lukáš a HLAVÁČ, Jiří. *Zákon o přeměnách obchodních společností a družstev*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Praktický komentář. ISBN 978-80-7552-914-5 (s. 84).

⁹³ Primárně u zanikající společnosti v případě uplatnění nároku podle § 35 odst. 3 PřemZ, výlučně u nástupnické společnosti v případě uplatnění nároku dle § 35 odst. 1 PřemZ, byť druhou stranou kontraktu byla zaniklá společnost, neboť veškerá práva a povinnosti přešla v důsledku fúze na nástupnickou společnost, a vůči zaniklé společnosti by ani nebylo, jak je účinně uplatnit, neboť již neexistuje.

dostatečně zajištěné či upřednostněné pro případ úpadku podle zákona č. 182/2006 Sb., insolvenčního zákon, aniž by bylo nutno zvyšovat jistotu.

Jestliže věřitel vznesl nárok na dostatečnou jistotu před zápisem fúze do obchodního rejstříku, dle relevantní judikatury⁹⁴ nelze zapsat přeměnu do obchodního rejstříku. Komentářová literatura uvádí, že: „[přeměnu nelze zapsat do obchodního rejstříku], na což mohou věřitelé upozornit příslušný rejstříkový soud, příp. notáře.“⁹⁵ Autor má za to, že toto upozornění věřitele je pro „nezapsání“ zcela klíčové, neboť notář ani rejstříkový soud se o takovém neposkytnutí, zvláště je-li ve fázi mimosoudních jednání mezi osobou zúčastněnou na fúzi a věřitelem, nemá jakkoli dozvědět, a jak je dále rozvedeno v této práci, dojde-li k zápisu fúze do obchodního rejstříku, je tento krok pro věřitele již nezvratný.

5.1.3. Předmět dostatečné jistoty

Dostatečná jistota může být jakákoli majetková hodnota, na které jako dostatečné jistotě vznikne konsensus mezi věřitelem a společností zúčastněnou na přeměně. Literatura uvádí, že: „Dostatečnou jistotou může být cokoli [...] co zvýší dobytnost pohledávky věřitele.“⁹⁶ Autor se domnívá, že jde především o otázku konsensu, kdy podstatným je především subjektivní vnímání věřitele než skutečné zvýšení dobytnosti vůči příslušné společnosti zúčastněné na fúzi. Lze tak uvažovat situaci, kdy věřitel může za dostatečnou jistotu považovat i hodnotu, která k lepšímu zajištění pohledávky, hleděno nestranně, vůbec nevede.

Jako příklad zajištění si lze představit např. ručení ručitelem, zajišťovací převod práva, zástavní práva a další běžné prostředky k zajištění pohledávek⁹⁷. Lze si rovněž představit např. snížení nároku na dostatečnou jistotu uhrazením části pohledávky tak, aby ze strany věřitele bylo vnímáno snížení rizika vzhledem k její výši a tím odvolání požadavku na dostatečnou jistotu.

⁹⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 10. 2005, sp. zn. 29 Odo 1341/2004, dostupné na www.nsoud.cz.

⁹⁵ Op. cit. sub 92.

⁹⁶ Op. cit. sub 92.

⁹⁷ Blíže srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6. 3. 2002, sp. zn. 21 Cdo 624/2001, dostupné na www.nsoud.cz, rovněž viz KRAJČÍROVIČ, Michal. *Zajištění závazků z dodavatelsko-odběratelských vztahů*. Varšava, 2020. Bakalářská práce. Collegium Humanum - Szkoła Główna Menedżerska. Vedoucí práce PhDr. PaedDr. Václav Šimek, Ph.D., DBA (s. 15-19).

5.2. Ochrana hospodářské soutěže v kontextu realizace fúze

Sama problematika soutěžního práva⁹⁸ je velmi obsáhlá a zcela překračuje rámec této práce, autor ji však vnímá vzhledem k důležitosti ve vztahu k fúzím jako natolik podstatnou, že si zaslouží alespoň okrajové zmínění a stručné uvedení do problematiky.

„Fúze firem jsou v hospodářské soutěži běžným jevem. Větší hráči skupují menší s cílem získat na trhu ještě vlivnější postavení. Antimonopolní úřady proto posuzují ty největší fúze, ke kterým na jednotlivých trzích dochází. Tam, kde by v důsledku zamýšleného spojení mohlo dojít k narušení hospodářské soutěže jsou přijímány závazky ze strany fúzujících firem. Teprve potom je fúze povolena. [...] Smyslem ochrany hospodářské soutěže v oblasti fúzí není mařit podnikatelské plány firem, ale zasahovat pouze tehdy, když je navrhované spojení způsobilé narušit soutěž na trhu.“⁹⁹

ZoHS úpravu relevantní pro fúze stanovuje v § 12, kdy v odst. 1 vymezuje spojení soutěžitelů jako fúzi dvou či více na trhu dříve samostatně působících subjektů, a v odst. 2 do spektra těchto subjektů navíc řadí i kontrolující osoby¹⁰⁰ subjektu, které získají možnost přímo či nepřímo kontrolovat další subjekt. Schválení fúze Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže však podléhají pouze fúze podle předchozího odstavce, kterými dochází ke spojení subjektů od určité velikosti, vymezené v § 13 ZoHS¹⁰¹.

Úřad ve věci do 30 dnů vydá rozhodnutí, že fúze nepodléhá schválení, nebo že spojení povoluje. V případě, že úřad zjistí, že „spojení vzbuzuje vážné obavy z podstatného narušení hospodářské soutěže, písemně to v téže lhůtě oznámí účastníkům řízení a sdělí, že pokračuje v řízení.“¹⁰²

⁹⁸ Soutěžní právo zahrnuje oblasti sloužící k ochraně hospodářské soutěže, zejm. jde o nekalou soutěž, kartelové právo, otázky veřejné podpory či zneužití dominantního postavení na trhu.

⁹⁹ *Spojování soutěžitelů* [online]. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez/spojovani-soutezitelu.html>

¹⁰⁰ Kontrolující osobou se myslí fyzická či právnická osoba, která má na základě právních či faktických skutečností rozhodující vliv na činnost některého z účastníků trhu, jak blíže specifikuje § 12 odst. 4 ZoHS

¹⁰¹ Záměrně zjednodušeně jde o fúze subjektů, jejichž celkový čistý obrat za poslední účetní období na trhu České republiky překročil 1,5 mld. Kč a alespoň dva ze soutěžitelů za stejné období dosáhli čistého obratu alespoň 250 mil. Kč (§ 13 písm. a) ZoHS), případně je kumulativně naplněno více podmínek (§ 13 písm. b) ZoHS).

¹⁰² *Návrh soutěžitele na povolení spojení soutěžitelů* [online]. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez/spojovani-soutezitelu/navrh-soutezitele-na-povoleni-spojovani-soutezitelu.html>

Lze shrnout, že účelem ochrany hospodářské soutěže je zamezení vzniků monopolů či narušení právní jistoty mezi soutěžiteli¹⁰³. Naprostá většina realizovaných fúzí v České republice však dle názoru autora však nedosahuje výše obratu, který by důvod k přezkumu fúze ze strany UOHS zakládal.

5.3. Definitiva fúze v okamžiku jejího zápisu do obchodního rejstříku

Jak bylo předestřeno v předchozích částech této práce, právní účinky fúze nastávají dnem zápisu do obchodního rejstříku ve smyslu § 59 odst. 1 PřemZ, zápis má tedy konstitutivní účinek.

Význam zápisu fúze do obchodního rejstříku má ale další zcela zásadní důsledky, mezi něž lze nepochybně zařadit právě definitivu zápisu v podobě vyloučení navrácení původního stavu¹⁰⁴. Změnit či zrušit projekt fúze lze tedy výlučně v době předcházející zápisu, jak ustanovuje § 57 odst. 1 písm. b) PřemZ, přičemž změna projektu fakticky znamená nové zahájení celého postupu fúze, neboť je třeba znovu předepsaným způsobem zveřejnit projekt fúze, znovu jej schválit apod. Dojde-li však k provedení zápisu do obchodního rejstříku, jeho účinky jsou bez dalšího definitivní a neprolomitelné.

Zákon výslovně uvádí v § 57 PřemZ, že po zápisu projektu přeměny do obchodního rejstříku nelze vyslovit neplatnost rozhodnutí o schválení přeměny, ani změnit či zrušit projekt přeměny, ale i skutečnost, že ani rozpor projektu přeměny nebo rozhodnutí o schválení se zákonem nebo zakladatelským právním jednáním nebo jejich neplatnost nevedou k navrácení původního stavu, ale „pouze“ k nároku poškozených osob na její náhradu, případně přiměřené zadostiučinění.

5.3.1. Definitiva zápisu v judikatuře Nejvyššího soudu

V souvislosti s definitivou zápisu do obchodního rejstříku je na místě zmínit Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 6. 2014, sp. zn. 29 Cdo 3068/2013¹⁰⁵, které

¹⁰³ BEJČEK, Josef, Petr HAJN a Jarmila POKORNÁ. *Obchodní právo: obecná část, soutěžní právo*. V Praze: C.H. Beck, 2014. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-547-3 (s. 248).

¹⁰⁴ Původním stavem je myšleno při fúzi splynutím výmaz vzniklé nástupnické společnosti a výmaz výmazu společností zanikajících; v případě fúze sloučením výmaz zápisu fúze a výmaz výmazu společností zanikajících. Poněkud krkolomné sousloví „výmaz výmazu“ vychází ze skutečnosti, že dochází-li k výmazu zanikajících společností (či jinému výmazu společnosti, např. po skončení likvidace), je v rozhodovací praxi soudu používáno označení „zápis výmazu“, neboť fakticky dochází k zápisu, kterým se vymazává údaj.

¹⁰⁵ Rozhodnutí dostupné online vyhledáváním na internetových stránkách Nejvyššího soudu: www.nsoud.cz po zadání spisové značky rozhodnutí.

autor vnímá za natolik významné pro otázku definitivy, že si dovolí zrekapitulovat materii předmětného sporu.

5.3.1.1. Rekapitulace meritu sporu

Výchozí skutkový stav lze stručně zrekapitulovat jako fúzi sloučením tří společností: nástupnické evropské společnosti, zanikající akciové společnosti a zanikající společnosti s ručením omezeným. Soud prvního stupně, kterým byl v předmětné věci Městský soud v Praze, rozhodl o zápisu fúze na návrh účastníků zastoupených fyzickou osobou, která se vydávala za zástupce všech na fúzi zúčastněných společností. Zmocněnec osobně převzal rozhodnutí o zápisu fúze a vzdal se práva na odvolání, čímž došlo k nabytí právní moci rozhodnutí a zápisu skutečností do obchodního rejstříku. Důsledkem toho došlo k výmazu dvou zanikajících společností a zápisu fúze do sekce jiných skutečností u nástupnické společnosti.

V týž den, kdy rozhodnutí nabylo právní moci se odvolala jedna ze zanikajících společností s tím, že se práva na odvolání vzdala osoba, která k tomu nebyla zmocněna.

Městský soud v Praze s tímto odvoláním naložil tak, že usnesením jednak rozhodl „o zrušení doložky právní moci“ na usnesení povolujícím zápis fúze, a o „vrácení zápisu v obchodním rejstříku do původního stavu do rozhodnutí o odvolání proti tomuto rozhodnutí.“. Toto odůvodnil skutečností, že předseda představenstva jedné ze zanikajících společností zmocnil fyzickou osobu v době, kdy mu bylo zakázáno předběžným opatřením, které zjevně nebylo dříve Městskému soudu v Praze známo, vykonávat funkci předsedy představenstva, a následně soud zcela navrátil původní stav tak, že ani z úplného výpisu z obchodního rejstříku nebyl předchozí zápis fúze patrný. Následně tatáž zanikající společnost vzala zpět návrh na zápis fúze sloučením s tím, že byl podán v rozporu s její vůlí a neoprávněnou osobou.

Odvolací soud¹⁰⁶ rozhodnutí o zápisu fúze soudu prvního stupně zrušil s tím, že právní důsledky ve smyslu § 57 odst. 1 písm. a) a § 59 odst. 1 PřemZ mohou

¹⁰⁶ Z rozhodnutí Nejvyššího soudu není patrné, kdo podal odvolání proti usnesení Městského soudu v Praze, z kontextu věci se lze ale domnívat, že tak učinila zanikající společnost, která namítala absenci zmocnění, neboť „zrušením“ vzdání se práva na odvolání podaného neoprávněnou osobou stále trvalo usnesení o zápisu fúze, změnila se pouze skutečnost, že „nově“ nebylo (prozatím) pravomocné.

nastat jen tehdy, „*byl-li zápis fúze sloučením proveden do obchodního rejstříku na základě pravomocného usnesení rejstříkového soudu.*“

Druhá zanikající společnost a nástupnická společnost podaly proti tomuto rozhodnutí dovolání, jelikož spatřovaly nesprávnost závěru odvolacího soudu v tvrzení, že návrh na zápis fúze do obchodního rejstříku byl podán osobou neoprávněnou, jakož i vzdání se práva na odvolání¹⁰⁷

Jako stěžejní argument pak dovolatelky tvrdily právě zde prezentovanou „*definitivu zápisu fúze*“, když tvrdily, že z § 57 odst. 1 PřemZ zjevně vyplývá, že zápis přeměny nelze zrušit, a to nezávisle na tom, zda rozhodnutí soudu nabylo právní moci, či nikoli.¹⁰⁸

5.3.1.2. Rozhodnutí a odůvodnění dovolacího soudu

Nejvyšší soud považující dovolání za důvodné rozhodl tak, že usnesení odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, a to s odůvodněním, že „*byla-li do obchodního rejstříku zapsána fúze sloučením, nastaly její účinky bez ohledu na to, zda rozhodnutí rejstříkového soudu, na jehož základě byla fúze zapsána, nabylo právní moci či nikoli.*“¹⁰⁹ Dále doplnil, že: „*Jakkoliv totiž případné vady v procesu přeměny (včetně porušení právních předpisů či stanov, jež by mohly vést k vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, jímž byla přeměna schválena) již po zápisu přeměny do obchodního rejstříku nemohou být důvodem pro zrušení tohoto zápisu či vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady (§ 57 odst. 1 zákona o přeměnách).*“

5.3.1.3. Odlišný názor autora k otázce zrušitelnosti při absolutní neplatnosti schválení

Nejvyšší soud *obiter dictum* v návaznosti na citaci v předchozím bodě dodal, že „*jinak je tomu v případě, kdy se např. valná hromada vůbec nekonala a zápis o jejím konání byl zfalšován.*“ Soud tak připouští prostor pro zrušení zápisu

¹⁰⁷ V tom kontextu autor této práce považuje za podstatné vyzdvihnout argumentaci dovolatelek, se kterou se zcela ztotožňuje. Sama absence zmocnění pro podání návrhu osobě, o které je tvrzeno, že nebyla zmocněna, by byla odstranitelnou vadou, k jejíž nápravě by měl soud vyzvat.

¹⁰⁸ Obdobně rovněž usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. května 2008, sp. zn. 29 Odo 1271/2006, dostupné na www.nsoud.cz, rovněž viz časopis Soudní judikatura. 09/2008. ISSN 1211-8362.

¹⁰⁹ Soud shledal i celou řadu dalších procesních chyb soudu prvního i druhého stupně, např. zastavení rejstříkového řízení odvolacím soudem na základě zpětvzetí návrhu jednou z nástupnických společností za situace, kdy navrhovatelem zápisu fúze musí být (a byly) všechny zúčastnění společnosti, kdy zpětvzetí by musely učinit ve smyslu § 91 odst. 2 OSŘ všechny s ohledem na podmínku jednomyslnosti.

fúze v případě, že by jednání, kterým došlo k jejímu schválení, bylo absolutně neplatné, k čemuž autor této práce zastává odlišný názor, mimo jiné přímo v kontextu přímo tohoto rozhodnutí samého.

Z dostupné judikatury autor nedovodil žádné další stanovisko, neboť se nepodařilo vyhledat žádné rozhodnutí, jehož předmětem by byla snaha o navrácení původního stavu po zápisu fúze s tvrzením některé ze zúčastněných společností, že schválení fúze její valnou hromadou nikdy nenastalo a podkladové listiny pro zápis do obchodního rejstříku byly zfalšované.

Autor proto předkládá hypotetickou úvahu vycházející ze situace, kdy by např. notářský zápis valné hromady zanikající společnosti účastníci se fúze sloučením byl zfalšovaný, a tedy by zcela absentovala vůle společníků zanikající společnosti¹¹⁰. Tento by byl použit jako validní právní úkon pro účely zápisu fúze do obchodního rejstříku. Zatímco v případě přímého zápisu notářem by byl podvod tohoto charakteru absolutně vyloučen s ohledem na § 110 ZoVŘ¹¹¹, alespoň do té míry, že by jej úmyslně nerealizoval notář, neboť tento by měl rozpoznat, že jemu předkládaný, resp. jeho vlastní, notářský zápis není pravý, lze se domnívat, že zápis prostřednictvím rejstříkového soudu by možný byl.

Přestože soud ve smyslu § 92 odst. 1 ZoVŘ zkoumá, zdali notářský zápis splňuje požadavky kladené na něj jiným zákonem, pod což lze nepochybně podřadit i zkoumání, zdali je notářský zápis pravý či falzum¹¹², lze si představit situaci, kdy soud falzum nerozpozná a provede na jeho základě zápis fúze do obchodního rejstříku¹¹³.

Zrušení takového usnesení o zápisu fúze si lze představit pouze v případě, že toto usnesení nenabylo právní moci a byl proti němu podán opravný prostředek argumentující např. právě paděláním notářského zápisu z valné hromady.

¹¹⁰ Použití pojmu „společníků“ je vědomým zjednodušením zdůrazňující intenzitu zásahu do sféry majetkových práv společníků, ačkoli je zřejmé, že jde o rozhodnutí valné hromady jako kolektivního orgánu.

¹¹¹ *Zápis do veřejného rejstříku provede notář, který sepsal podkladový notářský zápis. Má-li být proveden zápis do veřejného rejstříku notářem na základě více podkladových notářských zápisů, popřípadě také na základě notářského zápisu o osvědčení, provede notář zápis pouze, sepsal-li všechny takové notářské zápisy.*

¹¹² „Notářský zápis“, který je falzum a není vyhotoven notářem *požadavky kladené na něj jiným zákonem* nepochybně nesplňuje.

¹¹³ Autor vychází rovněž z předpokladu, že existuje-li osoba schopná technicky zfalšovat notářský zápis, pak je schopna rovněž zajistit „ověření“ podpisu všech navrhovatelů, včetně toho, který o fúzi ve skutečnosti netuší, neboť navrhovateli pro účely zápisu fúze musí být všechny zúčastněné společnosti.

V takovém případě by bylo na místě rozhodnutím odvolacího soudu usnesení soudu prvního stupně zrušit, neboť nedošlo k naplnění základních předpokladů pro zápis do obchodního rejstříku.

Autor se však domnívá, že rozhodne-li soud prvního stupně usnesením o zápisu fúze do obchodního rejstříku, byť na základě zcela zfalšovaných dokladů, následně dojde k uplynutí lhůt pro uplatnění řádných opravných prostředků a usnesení se stane pravomocným, v důsledku čehož dojde k zápisu fúze do obchodního rejstříku, nastávají účinky předpokládané v § 57 PřemZ, a nelze tedy žádným způsobem rozhodnutí o zápisu zrušit či anulovat, a to ani v případě, že absentovalo schválení fúze některou z valných hromad.

Tento názor vychází mj. ze skutečnosti, že § 57 odst. 1 písm. a) a b) PřemZ výslovně uvádí, že *„po zápisu přeměny do obchodního rejstříku nelze ani vyslovit neplatnost rozhodnutí o schválení přeměny, nebo změnit ani zrušit projekt přeměny.“* Tím je vyloučen postup dle § 58 PřemZ, který se dotýká pouze přeměn před okamžikem jejich zápisu do rejstříku.

Z dikce zákona a s ohledem na vše uvedené je pak autor názoru, že žádný jiný způsob vedoucí ke zrušení již zapsané fúze a navrácení původního stavu neexistuje, a fúze je – nezávisle na čemkoli jí předcházejícímu, okamžikem svého zápisu, v podstatě fikcí považována za bezvadnou s nemožností navrácení stavu před jejím zápisem.

6. Případová studie – praktická realizace fúze

6.1. Definice, identifikace a vztahy zúčastněných společností

Předmětem praktické demonstrace fúze realizované autorem této práce je vnitrostátní fúze sloučením společností Raretes s.r.o. (dále jen jako „Raretes“, případně nástupnická společnost) a STAFOR INTERNET PROJECTS s.r.o. (dále jen jako „STAFOR“, případně zanikající společnost), realizovaná v roce 2017¹¹⁴.

Fúze byla realizována jako zjednodušená¹¹⁵ ve smyslu § 95b odst. 1 PřemZ, neboť společnost Raretes byla jediným společníkem společnosti STAFOR.

6.2. Vize a cíle sledované realizací fúze společností

Společnost Raretes podnikající v oblasti informačních technologií a správy počítačových sítí měla zájem rozšířit zákaznickou základnu nad rámec běžné konverze klientů marketingovou a obchodní činností, a proto využila možnosti nabýt stoprocentní obchodní podíl ve společnosti STAFOR, která se věnovala obdobné činnosti, avšak v podstatněji menším rozsahu.

Jediný společník a jednatel společnosti Raretes se v rámci optimalizace provozních nákladů rozhodl k pokračování podnikatelské činnosti tak, že všechny zákazníky obou společností konsoliduje do společnosti Raretes. S ohledem na své dřívější skutečnosti se sensitivitou zákazníků na změny dodavatele¹¹⁶ nepovažoval za vhodné postupovat jakýmkoli způsobem, který by vyžadoval součinnost zákazníků.

Vizi a cíl fúze tedy lze vymezit jako snahu společníka o redukci fixních ekonomických nákladů, snížení administrativního zatížení mezi společnostmi souvisejícího se společným nákupem materiálu a technologií a sjednocení značky prezentované na venek.

6.3. Přípravný proces před vlastní realizací fúze

Společník společnosti Raretes především před realizací fúze zvažoval, jakým způsobem, s ohledem na jeho očekávání, sloučení aktivit realizovat, přičemž

¹¹⁴ Zde uváděné informace autor prezentuje s laskavým souhlasem objednatele fúze, jednatele a společníka společnosti Raretes s.r.o. pana Forejta, kterému tímto děkuje za souhlas s jejich zveřejněním a použitím pro účely této práce.

¹¹⁵ Více o zjednodušené fúzi viz kapitola 3.4.1.1. této práce.

¹¹⁶ Zákazníci mají při nutnosti uzavření nové smlouvy, byť jde fakticky jen o administrativní změnu, tendenci zvýšeně posuzovat nabídky konkurence, případně ze změn mají obavy stran rizika snížení kvality poskytovaných služeb.

se nabízely dvě možné varianty způsobu realizace: prodej závodu¹¹⁷ společností STAFOR společnosti Raretes, a vnitrostátní fúze sloučením.

Přestože se *prima facie* jevila jako právně snazší varianta prodeje závodu¹¹⁸, její realizaci bránily dva zásadní důvody:

- a) Jednatel společností si byl vědom, že proti společnosti STAFOR je veden trvající soudní spor¹¹⁹, a hodnotil rizika z možných právních konsekvencí souvisejících s prodejem závodu¹²⁰, se zohledněním faktu, že po realizaci prodeje závodu by společnost STAFOR byla fakticky jen prázdnou schránkou.
- b) Společnost STAFOR by nadále existovala, a její likvidace by s ohledem na trvající soudní spor nebyla možná do jeho skončení, přičemž likvidace je rovněž nesnadný a náklady nesoucí proces, který by bylo za účelem zániku společnosti nutno podstoupit.

Společník se po zhodnocení rizik vyplývajících z vedeného soudního sporu rozhodl, že preferuje variantu zjednodušené vnitrostátní fúze sloučením.

Před započítáním její realizace zejména dojednal s účetními společností určení rozhodného dne, které bylo účelně zvoleno shodně s účetním obdobím, a to na 1. 1. 2017. Tím byly vyhotoveny účetní závěrky zúčastněných společností k 31. 12. 2016, shodně s posledním dnem účetního roku, a zahajovací rozvaha nástupnické společnosti k rozhodnému dni fúze, tedy 1. 1. 2017.

6.4. Projekt fúze

Projekt vnitrostátní fúze sloučením byl vypracován ve formě notářského zápisu, sepsaného Mgr. Erikem Mrzenou, notářem v Praze dne 22. 7. 2017¹²¹, kdy

¹¹⁷ § 2175 OZ.

¹¹⁸ Prodej závodu znamená uzavření jediné smlouvy o prodeji závodu, a zveřejnění dokladu o koupi závodu do sbírky listin na prodeji zúčastněných společností (§ 2180 odst. 1 OZ).

¹¹⁹ Soudní spor souvisel s jinými dřívějšími podnikatelskými aktivitami a jeho rizika byly patřičně zohledněny v kupní ceně společnosti.

¹²⁰ Lidově označováno často jako tzv. tunelování společnosti, např. absence jednání s péčí řádného hospodáře. Takovým rizikům by pochopitelně šlo předejít prodejem závodu za odpovídající, znalcem určenou cenu a jejím uhrazením ze společnosti Raretes společností STAFOR, čímž ale jednak ztrácí účinku argument o „právně snazší variantě“. A zároveň by koncový vlastník musel nově řešit problém s penězi společnosti STAFOR, jejichž navrácení do společnosti Raretes by bylo opět právně netriviální.

¹²¹ Celé znění projektu předmětné fúze je přílohou této práce.

účastníky vyhotovujícími a schvalujícími tento projekt byly obě zúčastněné společnosti zastoupené na základě plné moci autorem této práce.

V souladu s požadavky společností a jediného společníka byl přijat projekt v rámci něhož byly principy a důsledky fúze popsány takto:

„Na základě tohoto projektu dojde k fúzi sloučením zanikající společnosti STAFOR INTERNET PROJECTS s.r.o. se společností Raretes s.r.o., jako nástupnickou společností, přičemž společnost STAFOR INTERNET PROJECTS s.r.o. se zrušuje bez likvidace a zanikne výmazem z obchodního rejstříku a veškeré obchodní jmění (tj. soubor veškerého majetku a závazků) této zanikající společnosti včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů přejde v souladu s ustanovením § 61 zákona o přeměnách ke dni zápisu fúze do obchodního rejstříku, na nástupnickou společnost Raretes s.r.o. Společnost Raretes s.r.o. se tedy stane univerzálním právním nástupcem zanikající společnosti STAFOR INTERNET PROJECTS s.r.o.“¹²²

Projekt byl následně zástupcem zúčastněných společností podán příslušným rejstříkovým soudům se žádostí o jeho založení do sbírky listin těchto společností¹²³. Poté bylo postupem podle § 33 odst. 1 PřemZ přistoupeno ke zveřejnění oznámení o uložení projektu přeměny ve sbírce listin a upozornění věřitelů na jejich práva vyplývající z § 35 až § 39 PřemZ v obchodním věstníku.

6.5. Zápis fúze do obchodního rejstříku

Po uplynutí jednoměsíční lhůty od zveřejnění oznámení a upozornění věřitelům na jejich práva postupem dle § 33 odst. 1 písm. b) PřemZ bylo, vzhledem k tomu, že se na zúčastněné společnosti žádný z věřitelů neobrátil a ani nežádal dodatečnou jistotu ve smyslu § 35 odst. 3 PřemZ, přistoupeno k zápisu fúze do obchodního rejstříku.

Pro ten byla zvolena, jak bylo představeno dříve, cesta, kterou autor považuje za jednodušší a rychlejší, a to formou přímého zápisu notářem. Vzhledem k tomu, že notář byl od samého počátku obeznámen s danou konkrétní fúzí,

¹²² MRZENA, Erik. *PROJEKT VNITROSTÁTNÍ FÚZE SLOUČENÍM společnosti Raretes s. r. o. se společností STAFOR INTERNET PROJECTS s.r.o.* Praha, 2017.

¹²³ Soud o vyhovění žádosti o založení do sbírky listin nijak neinformuje a je nutno ve vlastní režii kontrolovat sbírku listin té které společnosti online na portálu www.justice.cz k ověření, zdali již k založení došlo.

účastníky, a veškeré úkony byly realizovány v úzké součinnosti s ním, byla tato volba poměrně logická¹²⁴.

Daná fúze byla realizována jako tzv. zjednodušená, neboť se jednalo o společnost mateřskou a dceřinou, a tedy ve smyslu § 95b odst. 1 PřemZ nebylo nutné ji schvalovat žádnými z účastníků. Pro provedení přímého zápisu bylo proto notáři nutno předložit pouze potvrzení o zveřejnění oznámení a upozornění věřitelům¹²⁵, neboť veškerými dalšími listinami buď notář již disponoval v souvislosti se sepisováním projektu fúze formou notářského zápisu, nebo si je mohl zajistit sám z vlastní úřední činnosti, např. aktuální výpisy z obchodního rejstříku.

Notář následně dne 21. 8. 2017 provedl přímý zápis do obchodního rejstříku, kdy k uvedenému datu došlo k zápisu výmazu společnosti STAFOR, a zápisu informace o fúzi do sekce „Ostatní skutečnosti“ do obchodního rejstříku u společnosti Raretes:

„Na základě projektu fúze sloučením ze dne 22.6.2017 došlo k převzetí jmění zanikající společnosti STAFOR INTERNET PROJECTS s.r.o. společností Raretes s.r.o., jako nástupnickou společností s rozhodným dnem k 1.1.2017.“

6.6. Dopady a důsledky fúze

Za hlavní důsledek fúze lze považovat především princip univerzální sukcese, který se v předmětné fúzi projevil jednak v souvislosti s přechodem portfolia zákaznických smluv, a jednak do zmíněného soudního sporu.

V soudním sporu soud postupoval *ex officio* tak, že § 107 odst. 1 a 3 OSŘ tak, že usnesením rozhodl, že v řízení bude pokračováno se společností Raretes jako účastníkem řízení na straně žalované¹²⁶, tedy v souladu s procesním nástupnictvím nástupnické společnosti tam, kde byla žalovanou původně společnost zanikající.

¹²⁴ Autor zde zrekapituluje, že v případě fúze považuje cestu přímého zápisu do obchodního rejstříku realizovaného notářem za vhodnější volbu vždy, cesta zápisu rejstříkovým soudem je v případě fúzí zcela přežitá a nepřináší (v případě fúze ani přeměn obecně) žádnou výhodu.

¹²⁵ Toto potvrzení zašle vydavatel obchodního věstníku, v době závěrky této práce společnost *Economia, a.s.*, po zveřejnění v obchodním věstníku e-mailem, notáři postačí předložení prosté kopie, samotné zveřejnění si však může ověřit i online a bezplatně na internetové adrese <https://ov.ihned.cz>.

¹²⁶ Přílohou této práce je předmětné usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. 1. 2018 ve věci sp. zn. 37C 108/2015, ze kterého je zde citováno.

V kontextu primárních cílů fúze, které sledoval vlastník společností její realizací, tedy zejména přechod zákaznického portfolia, zaměstnanců a majetku lze konstatovat, že došlo k naplnění jeho očekávání, kdy realizace sloučení aktivit zúčastněných společností touto formou bylo ze strany zákazníků vnímáno de facto bez povšimnutí, resp. bylo bezvýhradně přijato a nevedlo k redukci klientského portfolia.

Závěr

Problematika obchodních korporací a jejich přeměn je nepochybně mimořádně obsáhlá, a to vzhledem k poměrně komplikované materii zabývající se vztahy celé řady subjektů. Mezi ty lze zařadit společníky, ať již minoritní, nebo majoritní, přes obchodní korporace a variantní uspořádání jejich struktury a vzájemných vztahů, po vztahy s věřiteli a zákazníky, jako třetími stranami. Zájmy všech těchto skupin jsou promítnuty do každé přeměny, a je třeba je zohlednit a dostatečně chránit, což se, dle názoru autora, daří aktuální zákonné úpravě pouze částečně. Zatímco ochranu společníků, třetích stran, a v kontextu úpravy zákona o ochraně hospodářské soutěže i spotřebitelů lze mít za dostatečnou, autor vnímá absenci ochrany patrně mimořádných až raritních situací, jako jsou fúze realizované podvodným způsobem, či zneužitím práva.

Legislativní vývoj právní úpravy přeměn lze považovat za značný a poměrně zdařilý, v souvislosti s implementací evropské legislativy kompatibilní s právní úpravou ostatních států.

Za velmi přínosnou považuje autor část úpravy týkající se zjednodušené fúze a možnost společníků vzdát se celé řady práv vyplývajících mu ze zákona o přeměnách, díky čemuž lze poměrně jednoduše realizovat i fúze malých firem bez značných nákladů na odbornou právní pomoc. Lze dokonce s úspěchem tvrdit, že realizace zjednodušené fúze je jednodušším procesem než likvidace společnosti, která by po sloučení aktivit více společností zpravidla měla nastat namísto často snadnější cesty, ponechání prázdné, tzv. „schránkové“ firmy svému osudu.

Naproti tomu autor vnímá absenci dostatečné ochrany vlastníků společností pro případy podvodného jednání, kdy je jednoznačně upřednostněna ochrana třetích osob spočívající v nezvratitelnosti zápisu fúze do veřejného rejstříku. Jakkoli má autor princip definitivy zápisu za zcela nezbytný, neboť následné navrácení zúčastněných společností do stavu před fúzí by bylo extrémně komplikované a v řadě případů nemožné, nelze upustit ani od ochrany ústavou zaručeného práva na vlastnictví, do kterého může být, v některých, byť extrémních případech podvodných fúzí zasaženo poměrně signifikantním způsobem.

De lege ferenda je na místě zmínit naději v novelizace zákona o přeměnách směřující k pokračování elektronizace jednotlivých kroků, které jsou součástí realizace přeměny, stejně jako podporu realizace fúzí zejména u malých a středních

podnikatelů, kde jde o relativně nedoceněnou možnost často nahrazovanou méně komfortnějšími způsoby sloučení aktivit společností, namísto sloučení společností jako celků.

Autor se tématu plánuje věnovat nadále v dalších odborných pracích, a to se zaměřením na rozbor dalších typů přeměn přinášející celou řadu dalších možností uspořádání vlastnických struktur tak, aby byly pro cílové vlastníky přínosné a současně bezpečné pro jejich podnikání i např. při úpadku některé ze společností.

8. Seznam použitých zkratk

InsZ

Insolvenční zákon zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení

OZ

Občanský zákoník zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

OSŘ

Občanský soudní řád zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

PřemZ

Zákon o přeměnách zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev

ZOK

Zákon o obchodních korporacích zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích a družstvech

ZOÚ

Zákon o účetnictví zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

ZoVŘ

Zákon o veřejných rejstřících zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících

DŘ

Daňový řád zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

ZoHS

Zákon o ochraně hospodářské soutěže zákon č. 143/2001 Sb., ochraně hospodářské soutěže

9. Seznam použitých zdrojů

9.1. Literatura

BEJČEK, Josef a Jaromír KOŽIAK, ed. *Pocta Petru Hajnovi k 75. narozeninám*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 978-80-7357-510-6.

BEJČEK, Josef, Petr HAJN a Jarmila POKORNÁ. *Obchodní právo: obecná část, soutěžní právo*. V Praze: C.H. Beck, 2014. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-547-3.

ČERNÁ, Stanislava, Ivana ŠTENGLOVÁ a Irena PELIKÁNOVÁ. *Právo obchodních korporací*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-735-5.

DVOŘÁK, Tomáš. *Přeměny obchodních korporací*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Vědecké monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-803-1.

ELIÁŠ, Karel, Jarmila POKORNÁ a Tomáš DVOŘÁK. *Kurs obchodního práva: obchodní společnosti a družstva*. 6. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2010. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-048-5.

CHALUPA, Ivan, REITERMAN, David, HOLÝ, Václav. *Základy soukromého práva*. V Praze: C.H. Beck, 2016. Beckova skripta. ISBN 978-80-7400-605-0.

KOTLER, Philip, KOTLER, Milton. *8 strategií růstu: jak ovládnout trh*. Brno: BizBooks, 2013. ISBN 978-80-265-0076-6.

SEDLÁČEK, Jaroslav. *Účetnictví přeměn obchodních korporací*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-508-1.

SKALICKÁ DUŠÁTKOVÁ, M. Firma, podnik nebo obchodní závod? Některé termíny ekonomických disciplín v konfrontaci s jejich legální definicí. *Sborník konference: Interdisciplinární mezinárodní vědecká konference doktorandů a odborných asistentů QUAERE 2015*. Hradec Králové: MAGNANIMITAS, 5. vyd. 2015. ISBN 978-80-87952-10-8.

ŠAFRÁNEK, Jan, LAŠTOVIČKOVÁ, Lola, PODŠKUBKA, Tomáš, PĚSNA, Lukáš a HLAVÁČ, Jiří. *Zákon o přeměnách obchodních společností a družstev*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Praktický komentář. ISBN 978-80-7552-914-5.

ŠTENGLOVÁ, Ivana, Jan DĚDIČ a Miloš TOMSA. *Základy obchodního práva: vysokoškolská učebnice*. Praha: Leges, 2014. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-052-9.

ŠTENGLOVÁ, Ivana. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-540-4.

9.2. Periodika

DĚDIČ, Jan. *Novinky v právní úpravě přeměn obchodních společností a družstev*. Obchodněprávní revue. 1/2012. ISSN 1803-6554.

DVOŘÁK, Tomáš. *Dvě otázky právního nástupnictví při fúzi, rozdělení a převodu jmění společníka po 1. 1. 2012*. 2012. ISSN 1210-6410.

LUKEŠ, Jáchym. *Valid commercial reasons for mergers*. Český finanční a účetní časopis [online]. 2020, 2020(2) [cit. 2020-12-22]. ISSN 18022200.

VYCHOPENĚ, Jiří. *Daně a právo v praxi: Uplatnění daňové ztráty u nástupnické společnosti po fúzi*. 2014. ISSN 1211-7293.

9.3. Internetové zdroje

GARAJOVÁ, Michaela. *Odpovědnost jednatele za dluhy společnosti a ručení svým majetkem*. Právní prostor [online]. 21.10.2020 [cit. 2020-11-18]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obchodni-pravo/odpovednost-jednatele-za-dluhy-spolecnosti-ruceni-svym-majetkem>

GLAXOSMITHKLINE PLC - Companies House [online]. [cit. 2020-11-06]. Dostupné z: <https://find-and-update.company-information.service.gov.uk/company/03888792>

JEDWABNY, Tomasz. *Acquisition finance*. JedwabnyLegal [online]. [cit. 2020-12-27]. Dostupné z: <https://www.jedwabnylegal.com/practices/acquisition-finance>

Návrh soutěžitele na povolení spojení soutěžitelů [online]. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez/spojovani-soutezitelu/navrh-soutezitele-na-povoleni-spojeni-soutezitelu.html>

Podnikatelská základna se letos rozrostla jen o 8 794 firem. *Bisnode Česká republika, a.s.* [online]. 20.10.2020 [cit. 2020-10-30]. Dostupné z: <https://www.bisnode.cz/o-bisnode/o-nas/novinky/podnikatelska-zakladna-se-letos-rozrostla-jen-o-8794-firem/>

Přeměny obchodních korporací [online]. [cit. 2020-09-07]. Dostupné z: <https://www.nkr.cz/sluzby/pravnicke-osoby-a-podnikani/premeny-obchodnich-korporaci>

Spojování soutěžitelů [online]. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez/spojovani-soutezitelu.html>

ŠEBESTÍKOVÁ, Viola. *Fúze kapitálových společností*. Verlag Dashöfer, nakladatelství, spol. s r. o. [online]. [cit. 2020-12-25]. Dostupné z: <https://www.du.cz/33/fuze-kapitalovych-spolecnosti-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EiR3VPBTDEJTa6bpjq6eJKY/>

Úplný výpis z obchodního rejstříku UPC Česká republika, s.r.o. [online]. [cit. 2020-12-07]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=470181&typ=UPLNY>

Vodafone se spojuje s UPC a dělá další krok k budování gigabitové společnosti [online]. [cit. 2020-12-07]. Dostupné z: <https://www.vodafone.cz/o-vodafonu/o-spolecnosti/pro-media/tiskove-zpravy/detail/vodafone-se-spojuje-s-upc-a-dela-dalsi-krok-k-budo/>

9.4. Judikatura

SOUDNÍ DVŮR EU. *5 C-126/10 - Foggia* [online]. [cit. 2020-12-26]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A62010CJ0126>

SOUDNÍ DVŮR EU. *C-110/99 - Emsland-Stärke* [online]. [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=61999CJ0110&lang1=en&lang2=CS&type=TXT&ancre=>

SOUDNÍ DVŮR EU. *C-255/02 - Halifax* [online]. [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:62002CJ0255&from=EN>

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6. 3. 2002, sp. zn. 21 Cdo 624/2001

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. 1. 2018 ve věci sp. zn. 37C 108/2015

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. května 2008, sp. zn. 29 Odo 1271/2006

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 10. 2005, sp. zn. 29 Odo 1341/2004

Usnesení Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 374/06 ze dne 31. 10. 2007

9.5. Ostatní

DOSTÁL, Ondřej. *Vnitrostátní fúze kapitálových společností: Problémy zmocnění a způsoby jejich řešení*. Praha, 2017. Rigorózní práce. Univerzita Karlova v Praze

FREDERICKS, R., ARATA, J. *Annual Banking Industry Compensation Review*, Montgomery Securities, 1987.

KRAJČÍROVIČ, Michal. *Zajištění závazků z dodavatelsko-odběratelských vztahů*. Varšava, 2020. Bakalářská práce. Collegium Humanum - Szkoła Główna Menedżerska. Vedoucí práce PhDr. PaedDr. Václav Šimek, Ph.D., DBA.

MRZENA, Erik. *PROJEKT VNITROSTÁTNÍ FÚZE SLOUČENÍM společnosti Raretes s. r. o. se společností STAFOR INTERNET PROJECTS s.r.o.* Praha, 2017.

Obchodní věstník - ceník [online]. [cit. 2020-12-30]. Dostupné z: <https://ov.ihned.cz/cenik>.

Sněmovní tisk 359/0, část č. 1/2, VI. n.z. o přeměnách obchodních společností a družstev – EU, důvodová zpráva.

ZDERADIČKOVÁ, Jitka. *Komparativní analýza fúzí realizovaných v roce 2017*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta financí a účetnictví, Katedra finančního účetnictví a auditingu, 2018.

ŽIHLOVÁ, Tereza. *Komparativní analýza fúzí realizovaných v roce 2018*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta financí a účetnictví, Katedra finančního účetnictví a auditingu, 2020.

10. Cizojazyčné resumé

The objective of this thesis regards to domestic merges of limited liability companies. Main objective is to explain main reasons for company merging, its consequences for company partners, companies itself and all other third parties.

Thesis should objectively answer any questions regarding succesful implementation of merger.

Thesis itself is divided in six chapters.

First chapter deals with background of thesis objective and briefly explains legal and basic assumptions regarding the limited liability companies.

Second chapter explains historical background of development of legislations of transformartion of legal entities in Czech republic.

Third chapter researches main theoretical questions about legal background and reasons for company merging.

Fourth chapter summarizes basic facts and concepts of company merging with empasis on definition of the necessary requisites for company mergin.

Fifth chapter introduces topics and questions that were not included in previous chapters, but are important for succesful implementation of merger.

In sixth part author presents case study of succesful merger implementation.

In diploma thesis appendices author presents essential documents regargind the case study from separate part of this thesis, including notarial deed of merger project and the court decision on procedural succession of merged company as a result from universal succession.

11. Přílohy

- 11.1. Notářský zápis projektu fúze společností STAFOR INTERNET PROJECTS s.r.o. a Raretes s.r.o. sepsaný Mgr. Erikem Mrzenou, notářem v Praze.
- 11.2. Usnesení Městského soudu v Praze ve věci procesního nástupnictví.